

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство привреде

ЈЕСЕЊА АНАЛИЗА ПРИВРЕДНИХ КРЕТАЊА

Раст у периоду I-IX 2018:

- Процена привредног раста Србије у 2018. год. од 4,2% (стр. 1)
- Раст прерађивачке индустрије 2,7% (стр. 3)
- Реални раст малопродајног промета 4,0% (стр. 8)
- Нето раст броја привредних субјеката за 18.301 (I-X 2018) (стр. 9)
- Број запослених повећан +3,3%, а незапослених смањен -10,2% (стр. 10)
- Просечна нето зарада у августу 421EUR, у прерађивачкој инд. 385 EUR (стр. 12)
- Раст спољнотрговинског робног дефицита -3,8 млрд. EUR (стр. 14)
- Нето прилив СДИ (I-VIII 2018) 1.652 мил. EUR, међугод. раст од 3,1% (стр. 15)
- Јавни дуг 24 млрд. EUR, 55,9% БДП (стр. 16)

Прилози:

- Глобални индекс конкурентности (GCI WEF 2018) (стр. 21)
- Прогноза EBRD за транзиционе регионе (стр. 23)
- Услови пословања (Doing Business Report 2019) (стр. 25)

БЕОГРАД, октобар 2018.

САДРЖАЈ

Јесења анализа привредних кретања - резиме

Међународна привредна кретања	1
Бруто домаћи производ 2015-2017 (ревидирани подаци)	2
Индустрија	3
Грађевинарство	8
Трговина на мало	8
Пословна демографија	9
Тржиште радне снаге	10
Спољна трговина	14
Платни биланс	15
Јавне финансије	16
Јавни дуг	16
Цене и монетарна кретања	18

Прилози:

Глобални индекс конкурентности (GCI)	21
Прогноза EBRD за транзиционе регионе	23
Услови пословања (Doing Business Report 2019)	25

Табела 1. Основни економски индикатори

Реалан раст у %	$\frac{\text{Ø 2017}}{\text{Ø 2016}}$	$\frac{\text{Q1 2018}}{\text{Q1 2017}}$	$\frac{\text{Q2 2018}}{\text{Q2 2017}}$	$\frac{\text{Q3 2018}}{\text{Q3 2017}}$	$\frac{\text{I-IX 2018}}{\text{I-IX 2017}}$
Индустрија	3,9	5,9	2,2	-2,7	2,3
- Прерађивачка	6,3	4,4	1,9	0,1	2,7
Извоз робе	12,0	8,7	6,7	8,1	7,7
Увоз робе	13,8	12,3	11,1	18,9	12,8
Трговина на мало	3,7	3,2	3,3	4,9	4,0
Запослени	3,0	3,3	3,2	3,8	3,3
Незапослени	-9,3	-10,1	-10,1	-10,5	-10,2
Нето зараде	0,9	4,8	4,4	-	4,3*
Инфлација	3,0	1,6	1,9	2,4	1,9
Приходи буџета	4,3	1,9	1,1	-	1,6*
Расходи буџета	0,4	2,3	2,0	-	6,2*

Извор: РЗС, МФ, МП- истраживање

* Подаци се односе на осам месеци

Јесења анализа привредних кретања 2018. припремљена је на основу података доступних до 7. новембра 2018.

АКТУЕЛНО – РЕЗИМЕ

Основне карактеристике привредних кретања у периоду јануар-септембар 2018. године:

- Европска комисија у свом јесењем Извештају (European Economic Forecast, Autumn 2018, EC) процењује да ће се привредни раст и у евро зони и у ЕУ успорити у 2018. години (2,1%) у односу на 2017. годину. За 2019. и 2020. годину предвиђа се даљи раст, али споријим темпом. Европска Комисија је повећала пројекцију раста БДП за Србију за 2018. годину са 3,3% (пролећна прогноза) на 4,1%, због економског раста у првој половини 2018. године од скоро 5%. Такође, повећане су пројекције за 2019. и 2020. годину са 3,3% на 3,8% за обе године. Очекује се значајан раст инвестиција, раст запослености, повећање домаће потрошње. Добре фискалне перформансе требало би да буду подржане спровођењем пореских реформи и реформи јавне администрације, као и окончањем програма реструктурирања и приватизације кључних државних предузећа.
- Након ревизије података о БДП за период 2015-2017 промењене су стопе раста БДП за 2016. годину са 2,8% на 3,3%, за 2017. годину са 1,9% на 2,0%. У првих девет месеци 2018. године процењен је раст БДП од 4,4% (процене РЗС: Q1 4,9%, Q2 4,8% и Q3 3,7%).
- Раст укупне индустријске производње 2,3%, прерађивачке индустрије 2,7% и сектора снабдевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизацијом 3,6%, док је сектор рударства забележио пад од 4,5%. Сектор снабдевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизацијом имао је највећи раст у овом периоду, док је тренд раста прерађивачке индустрије успорен.
- *Раст потрошње домаћинства* - раст промета у трговини на мало за +4,0%;
- У првих десет месеци основано је 39.637 привредних субјеката (32.202 предузетника и 7.435 предузећа) и угашено 21.336 (18.390 предузетника и 2.946 предузећа), укупан број привредних субјеката повећан за 18.301 (13.812 предузетника и 4.489 предузећа). Однос броја основаних и угашених предузећа (нето-ефекат) је 2,5:1 и показује да се на сваких 10 угашених предузећа оснује 25 нових.
- Настављени су позитивни трендови на *тржишту рада*: број запослених повећан за 3,3%, а укупан број незапослених смањен за -10,2% на међугодишњем нивоу;
- Према Анкети о радној снази стопа незапослености у Q2 2018. години износила је 11,9%.
- Реални раст *просечне нето зараде* је 4,3% (период I-VIII 2018.). У августу просечна нето зарада износила је 49.773 динара или 421 EUR, а у прерађивачкој индустрији 45.520 динара (385 EUR);
- Укупна *спољнотрговинска робна размена* износила је 28 млрд. EUR (извоз 12,1 млрд. EUR, а увоз 15,9 млрд. EUR) и остварила је раст од 10,5% на међугодишњем нивоу. Извоз робе је у истом периоду порастао за 7,7%, а увоз робе за 12,8%. Дефицит робне размене је повећан за 32,5% и износио је 3,8 млрд. EUR. Покривеност увоза извозом износила је 76,0%, мања је у односу на претходну годину, када је износила 79,6%;
- Нето прилив *страних директних инвестиција* у првих осам месеци 2018. године износио је 1.652 мил. EUR, што је раст од +3,1% у односу на исти период претходне године;
- *На нивоу опште државе у првих осам месеци 2018. године забележен је фискални суфицит* у износу од 41,1 млрд. динара. Јавни приходи сектора државе су у том периоду забележили међугодишњи реални раст од +3,4%, а јавни расходи раст од 7,0%. Приходи буџета су реално већи за 1,6%, а расходи за 6,2% у односу на исти период претходне године. Суфицит буџета од 36,8 млрд. динара;
- *Настављен је тренд смањења учешћа јавног дуга у БДП*, са 70,0% у 2015. на 57,9% (на крају децембра 2017. укупан јавни дуг је износио 23,2 млрд. EUR). У првих девет месеци 2018. године јавни дуг је износио 24 млрд. EUR (55,9% БДП);
- *Инфлација* – просек периода је забележила раст од 1,9%. Годишња стопа инфлације у септембру је износила 2,1% и у оквиру је циљане инфлације од 3+/-1,5%.
- *Монетарна кретања*. Укупна кредитна активност у првих девет месеци 2018. године је остварила номинални раст од 3,6% (раст кредита становништву од 8,8% и пад кредитне активности привреде од -0,4%. Укупна штедња становништва је у првих девет месеци 2018. године износила 1.177 млрд. динара (девизна 1.121 млрд. динара, а динарска 56 млрд. динара) и у односу на исти месец 2017. забележила је номинални раст од 5,3%.

Табела 2. Основни показатељи макроекономских кретања

	Јединица мере	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	I-IX 2018 I-IX 2017
РЕАЛНИ СЕКТОР											I-IX
Бруто домаћи производ	мг.стопе, у %	-3,1	0,6	1,4	-1,0	2,6	-1,8	0,8	3,3	2,0	4,2 ¹
Бруто домаћи производ	мил. EUR	30.655	29.766	33.424	31.683	34.263	33.319	35.716	36.723	39.183	
Бруто домаћи производ РС	EUR	4.187	4.082	4.619	4.400	4.781	4.672	4.720	4.904	5.226	-
Индустријска производња	мг.стопе, у %	-12,6	1,2	2,5	-2,2	5,5	-7,3	7,3	5,2	3,9	2,3
Рударство	мг.стопе, у %	-3,8	3,8	9,8	0	5,3	-15,8	12,2	3,2	2,2	-4,5
Прерађивачка индустрија	мг.стопе, у %	-16,1	2,6	-0,2	-0,9	4,8	-4,8	5,7	6,0	6,3	2,7
Снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и климатизација	мг.стопе, у %	0,8	-4,4	9,7	-7,1	8,1	-14,9	12,2	2,7	-6,2	3,6
Индекс пословне климе у прерађивачкој индустрији	баланс	-2,3	-0,5	-0,3	-0,2	-0,5	-0,2	0,8	0,9	0,8	0,8
ТРЖИШТЕ РАДА											I-IX
Запослени	у хиљадама	1.985	1.901	1.866	1.866	1.865	1.845	1.896	1.914	1.977	2.122
Активно незапослена лица	у хиљадама	747	744	753	762	775	767	743	714	651	594
Анкетна стопа незапослености	%	16,1	19,2	23,0	23,9	22,1	19,2	17,7	15,3	13,5	11,9**
Нето зараде	RSD	31.733	34.142	37.976	41.377	43.932	44.530	44.432	46.097	47.893	49.373*
	реалне стопе, у %	0,2	0,7	0,2	1,1	-1,5	-1,5	-2,1	2,5	0,9	4,3*
Пензије	RSD	19.788	19.890	21.285	22.450	23.378	23.553	23.196	23.006	23.913	24.982*
	реалне стопе, у %	3,3	-5,9	-3,6	-2,2	-3,4	-2,1	-0,1	-0,1	-1,2	2,9*
ЕКОНОМСКИ ОДНОСИ СА ИНОСТРАНСТВОМ											I-VIII
Текући рачун платног биланса	мил. EUR	-2.032	-2.037	-3.656	-3.671	-2.098	-1.985	-1.234	-1.075	-2.051	-1.303
	% БДП	-6,6	-6,8	-10,9	-11,6	-6,1	-6,0	3,5	2,9	5,2	
Извоз робе и услуга	мил. EUR	8.043	9.515	11.145	11.469	13.937	14.451	15.728	17.385	19.330	13.888
	мг.стопе, у %	-16,1	18,3	17,1	2,9	21,5	3,7	8,8	10,5	11,2	10,5
Увоз робе и услуга	мил. EUR	13.099	14.244	16.487	16.992	17.782	18.096	18.643	19.597	22.365	16.395
	мг.стопе, у %	-28,3	8,7	15,7	3,1	4,7	1,8	3,0	5,1	14,1	13,6
Стране директне инвестиције	мил. EUR	2.068	1.133	3.320	753	1.298	1.236	1.804	1.899	2.418	1.652
	% БДП	6,7	3,8	9,9	2,4	3,8	3,7	5,1	5,2	6,2	
Спољни дуг	мил. EUR	22.272	23.509	24.123	25.645	25.644	25.679	26.234	26.494	25.599	26.108**
	% БДП	72,7	79,0	72,2	80,9	74,8	77,1	73,5	72,1	65,3	
Курс динара											I-X
Просечан курс динара према евр	RSD/EUR	93,95	103,04	101,95	113,13	113,14	117,31	120,73	123,12	121,34	118,27
Просечан курс динара према долару	RSD/USD	67,47	77,91	73,34	88,12	85,17	88,54	108,85	111,29	107,50	99,41
ФИСКАЛНИ СЕКТОР											I-IX
Консолидовани фискални резултат	% БДП	-4,4	-4,6	-4,8	-6,8	-5,5	-6,6	-3,5	-1,2	+1,1	
Јавни дуг	% БДП	32,8	41,8	45,4	56,2	59,6	70,4	70,0	67,8	57,9	55,9
ПОТРОШАЧКЕ ЦЕНЕ											I-IX
Инфлација, крај периода	мг.стопе, у %	6,6	10,3	7,0	12,2	2,2	1,7	1,5	1,6	3,0	2,1
Инфлација, просек периода	мг.стопе, у %	8,4	6,5	11,0	7,8	7,8	2,9	1,9	1,2	3,0	1,9

Извор: РЗС, НБС, МФ. ¹ процена РЗС Q1-4,9%; Q2-4,8%; Q3-3,7%; * I-VIII; ** I-VI 2018;

Напомена: Приказани су ревидирани подаци за БДП и учешћа у БДП (РЗС је извршио ревизију података о БДП 2015-2017 у октобру 2018).

МЕЋУНАРОДНА ПРИВРЕДНА КРЕТАЊА

- Европска комисија (ЕК) у „Јесењој економској прогнози 2018.” предвиђа да ће се привредни раст у евро зони од 2,4% у 2017. (што је највише у последњих десет година) успорити на 2,1% у 2018, као и да ће даље бити смањен на 1,9% у 2019. и 1,7% у 2020. години. Исти тренд се очекује за државе чланице ЕУ с прогнозом раста од 2,2% у 2018, 2,0% у 2019. и 1,9% у 2020. Прогнозираних глобална позитивна кретања подстакла су снажну привредну активност у ЕУ и евро зону. Упркос несигурнијем окружењу, захваљујући снажној домаћој потрошњи и улагањима ЕК за све се државе чланице предвиђа даљи раст, али споријим темпом.
- Покретачи раста све више ће бити унутрашњи: приватна потрошња би требало да подстакне већи раст плата и фискалне мере у неким државама чланицама. Осим тога, услови финансирања и високе стопе искоришћености капацитета и даље ће подстицати улагања. По први пут од 2007. све државе чланице у 2019. ће повећати улагања.

Табела 3. Основни економски индикатори, у %

	БДП			НЕЗАПОСЛЕНОСТ			ИНФЛАЦИЈА		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
СВЕТ	3,7	3,5	3,5	-	-	-	-	-	-
ЕУ 28	2,1	1,9	1,8	6,9	6,6	6,3	2,0	2,0	1,8
ЕУ 27	2,2	2,0	1,9	7,4	7,0	6,6	1,8	1,9	1,7
Евро зона	2,1	1,9	1,7	8,4	7,9	7,8	1,8	1,8	1,6
- Немачка	1,7	1,8	1,7	3,5	3,2	3,0	1,8	1,9	1,6
- Француска	1,7	1,6	1,6	9,0	8,8	8,4	2,1	1,7	1,6
- Италија	1,1	1,2	1,3	10,7	10,4	10,0	1,3	1,5	1,4
- Словенија	4,3	3,3	3,0	5,6	5,3	5,1	2,0	2,3	2,2
Бугарска	3,5	3,7	3,6	6,0	5,8	5,7	2,6	2,0	1,8
Мађарска	4,3	3,4	2,6	3,6	3,3	3,2	3,0	3,3	3,0
Хрватска	2,8	2,8	2,6	9,1	7,6	6,6	1,6	1,5	1,4
Румунија	3,6	3,8	3,6	4,3	4,2	4,1	4,3	3,5	3,3
В. Британија	1,3	1,2	1,2	4,3	4,5	4,7	2,6	2,0	1,9
САД	2,9	2,6	1,9	3,9	3,5	3,5	2,5	2,4	2,2
Кина	6,6	6,2	5,9	-	-	-	1,8	2,0	-

Извор: European Economic Forecast, Autumn 2018, EC, November 2018

- Прогнозира се даљи пад јавног дуга у евро зони с дефицитом знатно испод 1% БДП-а.
- Очекује се наставак отварања радних места захваљујући даљем расту и спровођењу структурних реформи у неким државама чланицама. Незапосленост би требало да пада и даље, али спорије него до сад, због све већег недостатка радне снаге и успоренијег привредног раста.
- Укупна инфлација биће и даље умерена.
- Прогнозу прати велики степен неизвесности и бројни међусобно повезани **ризаци**. Све већа глобална неизвесност, напетости у међународној трговини и више цене нафте могли би негативно да утичу на раст у Европи. Такође, присутни су и ризици повезани с исходом преговора о Брегзиту.

- Због тога је потребно да се на нивоу ЕУ додатно ојача отпорност привреда доношењем конкретних одлука о даљем јачању економске и монетарне уније. На националном нивоу је потребно још више ојачати фискалне заштите и смањити дуг.

Табела 4. Земље кандидати за чланство у ЕУ, у %

	БДП			НЕЗАПОСЛЕНОСТ			ИНФЛАЦИЈА		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Албанија	4,1	3,9	3,9	12,7	11,1	10,6	3,8	2,4	2,3
Македонија	2,1	2,8	3,1	21,3	20,6	20,1	1,5	2,4	2,1
Црна Гора	3,9	2,8	3,1	15,5	14,9	14,6	-	-	-
Србија	4,1	3,8	3,8	13,1	12,0	10,9	2,3	2,9	3,0
Турска	3,8	-1,5	3,0	10,1	12,8	12,7	14,9	15,3	13,1

Извор: European Economic Forecast, Autumn 2018, EC, November 2018

- Европска комисија наводи се да се економски раст **Србије** убрзао на скоро 5% у првом полугодишту 2018. на годишњем нивоу, због чега је повећала пројекцију раста БДП за 2018. на 4,1% са претходних 3,3% у пролећном извештају. Такође, повећана је процена привредног раста Србије за 2019. са ранијих 3,3% на 3,8%, а толики раст се очекује и 2020. године.
- Очекује се раст капиталних инвестиција, да ће раст запослености и примања допринети повећању домаће потрошње, и да ће услови финансирања и фискална политика такође бити подстицајни за раст.
- Прогнозира се да ће буџет Србије ове године поново завршити у суфициту, што је, како се оцењује у извештају, омогућило Влади да укине привремено смањење пензија, које је уведено због економске кризе. Планирано је да део фискалног простора у 2019. години буде искоришћен за повећање плата у јавном сектору и повећање капиталне потрошње.
- Према процени ЕК, јавни дуг Србије ће у овој години износити 56,4% БДП-а, 2019. године ће пасти на 54,1%, а 2020. на 52,1%.
- ЕК очекује да ће растућа економија стимулирати даљи раст запослености и да ће незапосленост пасти на најнижи ниво у последњим деценијама. У 2018. години ће износити 13,1%, идуће године благо ће опати на 12%, а 2020. на 10,9%.
- Инфлација ће она 2018. године износити 2,1%, 2019. године 2,9%, а годину касније 3%. Такође, прогнозира се да ће дефицит текућег рачуна бити 2018. године 5,9% БДП-а, а у наредне две године 7,4%, односно 7,9%.
- Добре фискалне перформансе би, како се очекује, требало да буду подржане спровођењем пореских реформи и реформи јавне администрације, као и окончањем програма реструктурирања и приватизације кључних државних предузећа.

**БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД 2015-2017
(РЕВИДИРАНИ ПОДАЦИ)**

- У извршеној ревизији података о бруто домаћем производу (БДП) за период 2015-2017 почетком октобра 2018. године Републички завод за статистику је укључио методолошка унапређења, као и нове изворе података. Основни разлози за ревизију: 1) подаци о увозу робе су значајно побољшани; 2) економски рачуни пољопривреде имплементирани су у обрачуну БДП-а као главни извор података о пољопривредној делатности; 3) нова база података Централног регистра обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО), доступна од 2016. године, омогућила је боље процене формалне запослености, а отуда и неформалне запослености, и на тај начин боље процене необухваћене („сиве“) економије; 4) имплементирано је ново разграничење сектора државе што је утицало на израчунавање БДП по институционалним секторима; 5) започета је припрема индекса цена произвођача индустријских производа из увоза.
- БДП је у 2017. години износио 4.754,4 млрд. RSD (39,2 млрд. EUR) и забележио је реалан раст од 2,0% у односу на претходну годину, док је бруто додата вредност порасла за 2,1%.
- Највеће учешће у формирању БДП по секторима привреде у 2017. години су имале новостворене вредности: прерађивачке индустрије (15,1%), трговине (11,4%), пословања некретнинама (7,3%), пољопривреде (6,0%) и информисања и комуникација (5,0%).
- Секторска анализа показује да су више стопе раста бруто додате вредности у 2017. години остварили: прерађивачка индустрија (4,8%), трговина (5,2%) и информисање и комуникације (3,8%), а од осталих сектора: грађевинарство (5,7%), саобраћај (4,5%) и услуге смештаја и исхране (10,8%). У сектору пољопривреде забележен је значајан пад бруто додате вредности од 11,2% и негативан допринос расту БДП од -0,9 процентних поена.
- У 2017. години расту БДВ са производне стране највише су допринели укупне услуге (2,0 п.п) и сектор прерађивачке индустрије (0,8 п.п), док је пад у сектору пољопривреде негативно утицао на укупну БДВ (-0,9 п.п).

Табела 5. Бруто додата вредност – ревидирани подаци

	Структура БДВ у %			Реалне стопе раста у %		Доприноси расту БДВ у п.п	
	2015	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Бруто додата вредност	100,0	100,0	100,0	3,8	2,1	3,8	2,1
Пољопривреда	8,0	8,2	7,3	8,3	-11,2	0,7	-0,9
Прерађивачка индустрија	17,6	17,8	18,2	4,7	4,8	0,8	0,8
Остала индустрија	8,7	8,6	8,3	1,0	-1,2	0,1	-0,1
Грађевинарство	4,5	4,7	5,0	7,9	5,7	0,4	0,3
Укупне услуге	61,1	60,8	61,3	3,0	3,4	1,8	2,0
Трговина	13,3	13,4	13,8	4,4	5,2	0,6	0,7
Информисање и комуникације	5,8	5,8	6,0	3,7	3,8	0,2	0,2

Извор: РЗС, Саопштење статистике националних рачуна од 1. 10.2018. године; МП – обрачун изведених показатеља

- У структури **расходне стране БДП** лична потрошња домаћинства и НПИД¹ је учествовала са 70,8%, издаци за финалну потрошњу државе 16,2%, бруто инвестиције у основна средства 17,7%, извоз робе и услуга 50,5% и увоз робе и услуга 57,1%.
- Највиши раст у 2017. години су оствариле бруто инвестиције у основна средства (7,3%). Лична потрошња домаћинства је порасла за 2,0%, док је увоз (11,1%) брже растао од извоза (8,2%).
- Значајне доприносе расту БДП у 2017. години имали су лична потрошња домаћинства (1,4 п.п) и бруто инвестиције у основна средства (1,2 п.п), док је нето извоз негативно утицао на привредну активност (-1,9 п.п).

Табела 6. Бруто домаћи производ – ревидирани подаци

	Структура БДП у %			Реалне стопе раста у %		Доприноси расту БДП у п.п	
	2015	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Бруто домаћи производ	100,0	100,0	100,0	3,3	2,0	3,3	2,0
Лична потрошња домаћинства и НПИД	72,0	70,9	70,8	1,3	2,0	0,9	1,4
Финална потрошња државе	16,4	15,9	16,2	1,2	3,3	0,2	0,5
Бруто инвестиције у основна средства	16,8	16,9	17,7	5,4	7,3	0,9	1,2
Промене у залихама	1,8	1,0	1,8	-31,4	91,2	-0,6	0,9
Извоз добара и услуга	45,3	48,6	50,5	11,9	8,2	5,4	4,0
Увоз добара и услуга	52,3	53,4	57,1	6,7	11,1	3,5	5,9

Извор: РЗС, Саопштење статистике националних рачуна од 01.10.2018. године; МП – обрачун изведених показатеља

¹ Непрофитне институције које пружају услуге домаћинствима

ИНДУСТРИЈА

- Индустијска производња у периоду **јануар – септембар 2018. године**, у односу на исти период 2017. године, већа је за 2,3%, прерађивачка индустрија 2,7% и производња електричне енергије 3,6%, док је сектор рударства остварио пад од 4,5%.
- У **Q3 2018. године**, у односу на исти период 2017. године, забележен је пад укупне индустријске производње за -2,7%, рударства -17,7% и сектора снабдевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизацијом од 7,4%, а раст је забележен у сектору прерађивачке индустрије 0,1%.
- Највећи утицај на **слабије резултате** индустријске производње у **Q2 2018. године**, у односу на исти период 2017. године: Производња основних фармацеутских производа и препарата и Производња електричне опреме.
- Индустијска производња у **септембру 2018. године** мања је за 1,2% у односу на септембар 2017. године, а прерађивачка индустрија је остварила раст од 1,2%.
- **Обим индустријске производње у септембру 2018. године**, у односу на септембру 2017, бележи: раст код 13 области (учешће у структури индустријске производње 32%), а пад код 16 области (учешће у структури индустријске производње 68%).
- **Производња малих предузећа** (број запослених мањи од 50) која нису обухваћена редовним статистичким истраживањем прати се на узорку изабраних јединица из сектора прерађивачке индустрије. Када се укључи оцена индустријске производње малих предузећа из узорка, индустријска производња у септембру 2018. године, у односу на просек 2017. године, код укупне индустријске производње већа је за 3,4%, а код прерађивачке индустрије већа је за 7,8%.

Графикон 1. Индустијска производња (2017=100)

Извор: РЗС, МП – истраживање

Табела 7. Индикатори индустријске производње

	Учешће у БДП	Учешће у укупној БДВ	Учешће у БДВ у индустри је	Пондери	Запос лени
Укупно	22,0	26,5	100,0	100,0	100,0
Рударство	2,1	2,6	9,7	7,1	4,5
Прерађивачка инд.	15,1	18,2	68,7	73,9	84,0
Снаб. ел. ен.гасом и паром	3,6	4,3	16,4	19,0	5,1
Снаб. водом и управљање водама	1,2	1,4	5,2		6,4

Извор: РЗС - БДВ (2017) и пондери (2015) и запослени (IX 2018)

Табела 8. Стопе раста индустријске производње

	2016	2017	IX 2018 IX 2017	Q1 2018 Q1 2017	Q2 2018 Q2 2017	Q3 2018 Q3 2017	I-IX 2018 I-IX 2017
Укупно	5,2	3,9	-1,2	5,9	2,2	-2,7	2,3
Рударство	3,2	2,2	-10,0	2,8	-2,2	-17,7	-4,5
Прерађивачка инд.	6,0	6,3	1,2	4,4	1,9	0,1	2,7
Снаб. ел. ен. гасом, паром и кл.	2,7	-6,2	-8,9	10,9	6,2	-7,4	3,6

Извор: РЗС

Прерађивачка индустрија

- У Q2 2018. године ублажен је тренд раста прерађивачке индустрије, што је последица слабијих

резултата у Производњи основних фармацеутских производа и препарата и Производњи електричне опреме.

Табела 9. Прерађивачка индустрија

	2016	2017	<u>IX 2018</u> <u>IX 2017</u>	<u>Q1 2018</u> <u>Q1 2017</u>	<u>Q2 2018</u> <u>Q2 2017</u>	<u>Q3 2018</u> <u>Q3 2017</u>	<u>I-IX 2018</u> <u>I-IX 2017</u>
Физички обим, стопа раста у %	6,0	6,3	1,2	4,4	1,9	0,1	2,7
Зараде, нето зарада РСД	43.618	45.949	-	44.455	45.712	-	45.107
стопа раста у % - реално	4,7	4,1	-	5,2	5,0	-	4,6
Цене произвођача, стопа раста у %	-0,5	3,8	3,8	0,7	0,7	4,0	2,2
Извоз, у мил. EUR	12123,8	13769,0	1299,6	3569,3	3877,2	3748,3	11194,8
стопа раста у %	11,6	13,6	3,0	12,4	9,1	8,0	9,8
Увоз, у мил. EUR	13185,8	14663,3	1347,1	3781,8	4210,5	4003,0	11995,3
стопа раста у %	5,4	11,2	5,8	16,0	8,6	10,4	12,7

Извор: РЗС, МП – истраживање

- Физички обим бележи раст у Q3 2018. у односу на исти период 2017. годину (0,1%).
- Реалан раст зарада 4,6% (у периоду I-VIII 2018.)
- Раст цена произвођача индустријских производа (0,4%).
- Раст извоза 8,0% и увоза 10,4%.

Табела 10. Стопе раста прерађивачке индустријске

	2016	2017	<u>IX 2018</u> <u>IX 2017</u>	<u>Q1 2018</u> <u>Q1 2017</u>	<u>Q2 2018</u> <u>Q2 2017</u>	<u>Q3 2018</u> <u>Q3 2017</u>	<u>I-IX 2018</u> <u>I-IX 2017</u>
Прерађивачка индустрија	6,0	6,3	1,2	4,4	1,9	0,1	2,7
Произ.прехрамбених производа	5,6	-0,3	-2,1	-2,0	2,3	1,6	0,0
Производња пића	0,1	4,8	0,5	7,6	2,7	-9,2	1,8
Произ.дуванских производа	22,5	10,2	-16,1	0,5	-14,6	-6,7	-7,9
Производња текстила	-7,6	13,0	-27,0	24,2	-1,2	-17,3	-0,9
Пр. одевних предмета	9,9	1,4	1,5	9,6	9,7	-8,4	5,1
Произ.коже и предмета од коже	-5,6	-3,4	4,7	7,1	12,6	13,5	8,6
Прерада дрвета и произ. од дрвета	-1,1	10,7	-11,2	2,8	5,3	-3,6	2,2
Произ.папира и произ. од папира	4,7	8,0	3,6	5,5	9,9	8,1	6,9
Штам. и умн. аудио и видео записа	9,6	-12,3	12,0	2,7	1,1	2,5	3,1
Производња кокса и деривата нафте	0,8	7,3	11,9	4,2	4,2	12,5	7,1
Произв. хем. и хемијских производа	18,5	14,8	-1,8	23,0	-7,8	-3,8	2,6
Произ.основних фар.произ. и препарата	1,2	10,7	10,3	0,3	-3,2	-27,4	-4,2
Произ. производа од гуме и пластике	14,1	12,7	-1,5	4,9	-3,5	-0,2	1,7
Произ. производа од осталих немет.минерала	7,0	3,5	11,9	7,8	7,0	7,6	8,4
Производња основних метала	12,6	12,5	11,2	13,2	11,7	1,1	9,8
Произ мет. производа, осим машина и уређаја	8,9	10,5	-2,1	8,1	-3,5	8,5	3,3
Произв.рачунара, елект. и оптичких производа	15,9	5,7	-21,	-18,4	1,4	-6,3	-9,5
Произ. елек. опреме	2,5	5,6	-8,0	-1,8	-1,4	-16,5	-5,7
Произв. непоменутих машина и неп.опреме	-4,0	29,5	-3,8	4,5	13,6	4,2	8,3
Произ. моторних возила, прик. и полуприколица	-6,2	-7,5	7,1	-4,5	4,9	2,3	1,2
Производња осталих саобраћајних средстава	32,0	4,4	18,5	-11,9	11,3	43,0	10,7
Производња намештаја	8,0	7,0	-1,6	16,8	3,2	12,8	8,7
Остале прер.делатности	9,1	4,5	17,4	13,2	5,2	4,3	12,7
Поправка и монтажа машина и опреме	-0,7	-16,2	27,4	11,7	28,5	13,0	20,6

Извор: РЗС

Производња прехранбених производа

- У Q3 2018. године забележен је минималан раст производње у овој индустријској области, што је највероватније последица раста домаће тражње.

- Обим производње – учешће у прерађивачкој индустрији 24,4%.
- Број запослених – учешће у прерађивачкој индустрији 17,8%.

Табела 11. Производња прехранбених производа

	2016	2017	<u>IX 2018</u> IX 2017	<u>Q1 2018</u> Q1 2017	<u>Q2 2018</u> Q2 2017	<u>Q3 2018</u> Q3 2017	<u>I-IX 2018</u> I-IX 2017
Физички обим, стопа раста у %	5,6	-0,3	-2,1	-2,0	2,3	1,6	0,0
Зараде, нето зарада РСД	39.212	41.038	-	39.368	39.933	-	39.857
стопа раста у % - реално	1,5	3,4	-	4,9	4,4	-	4,3
Цене произвођача, стопа раста у %	2,0	1,1	-0,9	-0,1	2,1	-1,5	-0,9
Извоз, у мил. EUR	1490,6	1557,3	128,2	342,2	411,1	397,3	1.150,6
стопа раста у %	8,1	4,5	-3,5	-4,3	5,2	-2,5	-0,5
Увоз, у мил. EUR	742,3	868,0	78,1	226,7	231,9	220,3	678,9
стопа раста у %	-2,2	16,9	1,8	23,3	5,5	3,8	12,8

Извор: РЗС, МП – истраживање

- Физички обим производње у Q3 2018. забележио је раст 1,6% у односу на исти период 2017. годину.
- Реалан раст зарада 4,3% (у периоду I-VIII 2018.).

- Пад цена произвођача индустријских производа -1,5%.
- Пад извоза 2,5% и раст увоза 3,8%.

Производња кокса и деривата нафте

- Стабилан тренд раста настављен је и у Q3 2018. године.

- Обим производње - учешће у прерађивачкој индустрији 7,4%.
- Број запослених - учешће у прерађивачкој индустрији 0,6%.

Табела 12. Производња кокса и деривата нафте

	2016	2017	<u>IX 2018</u> IX 2017	<u>Q1 2018</u> Q1 2017	<u>Q2 2018</u> Q2 2017	<u>Q3 2018</u> Q3 2017	<u>I-IX 2018</u> I-IX 2017
Физички обим, стопа раста у %	0,8	7,3	11,9	4,2	4,2	12,5	7,1
Зараде, нето зарада РСД	109.571	113.186	-	86.146	81.539	-	83.971
стопа раста у % - реално	-0,1	2,1	-	-1,0	0,8	-	-0,1
Цене произвођача, стопа раста у %	-14,8	22,2	33,4	0,1	-4,8	34,1	17,4
Извоз, у мил. EUR	218,9	298,6	46,3	67,2	90,5	138,4	296,1
стопа раста у %	-13,4	36,4	65,9	18,8	41,4	76,8	49,0
Увоз, у мил. EUR	531,6	673,3	54,3	161,9	185,1	183,4	530,4
стопа раста у %	-3,9	26,7	-6,2	17,5	11,9	2,4	9,8

Извор: РЗС, МП – истраживање

- Физички обим производње у Q3 2018. године забележио је раст од 12,5%.
- Реалан пад зарада -0,1% (у периоду I-VIII 2018.).

- Цене произвођача индустријских производа бележе раст 34,1%.
- Раст извоза 76,8% и увоза 2,4%.

Производња основних метала

- У периоду од априла 2016. године регистровани су позитивни резултати. Проналажење стратешког партнера за Железару Смедерево, раст екстерне и домаће тражње су позитивно утицали на производњу ове индустријске области.
- Обим производње - учешће у прерађивачкој индустрији 3,7%.
- Број запослених - учешће у прерађивачкој индустрији 4,3%.

- Раст физичког обима производње у Q3 2018. године износи 1,1%.
- Реалан раст зарада 1,7% (у периоду I-VIII 2018.).
- Раст цена произвођача индустријских производа 3,1%.
- Раст извоза 12,9% и увоза 12,7%.

Табела 13. Производња основних метала

	2016	2017	IX 2018 IX 2017	Q1 2018 Q1 2017	Q2 2018 Q2 2017	Q3 2018 Q3 2017	I-IX 2018 I-IX 2017
Физички обим, стопа раста у %	12,6	12,5	11,2	13,2	11,7	1,1	9,8
Зараде, нето зарада РСД	59.757	63.646	-	63.597	68.457	-	65.797
стопа раста у % - реално	14,9	5,2	-	3,8	1,8	-	1,9
Цене произвођача, стопа раста у %	-0,8	15,0	2,6	2,0	1,1	3,1	1,7
Извоз, у мил. EUR	1023,6	1430,7	135,4	436,9	438,4	416,5	1.291,8
стопа раста у %	5,3	39,8	-11,2	41,5	11,2	12,9	20,5
Увоз, у мил. EUR	972,9	1270,2	123,3	335,3	377,1	372,5	1.084,9
стопа раста у %	-0,8	30,6	9,8	24,2	11,0	12,7	18,0

Извор: РЗС, МП – истраживање

Производња хемикалија и хемијских производа

- Пад производње у Q3 2018. године је највероватније последица пада домаће тражње.

- Обим производње - учешће у прерађивачкој индустрији 5,1%.
- Број запослених - учешће у прерађивачкој индустрији 4,8%.

Табела 14. Производња хемикалија и хемијских производа

	2016	2017	IX 2018 IX 2017	Q1 2018 Q1 2017	Q2 2018 Q2 2017	Q3 2018 Q3 2017	I-IX 2018 I-IX 2017
Физички обим, стопа раста у %	18,5	14,8	-1,8	23,0	-7,8	-3,8	2,6
Зараде, нето зарада РСД	54.640	56.391	-	60.241	62.897	-	61.423
стопа раста у % - реално	6,3	2,0	-	4,4	10,9	-	6,6
Цене произвођача, стопа раста у %	-3,8	0,9	0,6	-5,0	19,2	1,3	-3,5
Извоз, у мил. EUR	754,1	874,6	84,8	245,5	250,5	257,1	753,1
стопа раста у %	21,5	16,0	6,7	14,3	13,9	13,6	13,9
Увоз, у мил. EUR	1784,2	1911,5	165,5	497,7	504,2	501,1	1.503,0
стопа раста у %	3,7	7,1	-2,1	6,1	2,1	1,6	4,5

Извор: РЗС, МП – истраживање

- Пад физичког обима у Q3 2018. у односу на исти период 2017. године (-3,8%).
- Реалан раст зарада 6,6% (у периоду I-VIII 2018.).

- Раст цена произвођача (1,3%).
- Раст извоза (13,6%) и увоза (1,6%).

Производња металних производа, осим машина

- Раст производње у Q3 2018. је последица раста извоза.

- Обим производње - учешће у прерађивачкој индустрији 6,4%.
- Број запослених - учешће у прерађивачкој индустрији 10,2%.

Табела 15. Производња металних производа, осим машина

	2016	2017	IX 2018 IX 2017	Q1 2018 Q1 2017	Q2 2018 Q2 2017	Q3 2018 Q3 2017	I-IX 2018 I-IX 2017
Физички обим, стопа раста у %	8,9	10,5	-2,1	8,1	-3,5	8,5	3,3
Зараде, нето зарада РСД	41.448	46.048	-	43.443	45.157	-	42.561
стопа раста у % - реално	6,1	9,8	-	1,9	4,1	-	2,9
Цене произвођача, стопа раста у %	0,1	1,8	4,4	2,6	1,1	4,9	2,5
Извоз, у мил. EUR	738,5	859,9	67,8	188,7	226,1	231,5	646,3
стопа раста у %	8,0	16,4	-15,3	6,3	1,5	11,2	6,2
Увоз, у мил. EUR	489,9	590,5	53,8	137,3	167,7	166,2	471,2
стопа раста у %	10,2	20,5	4,3	14,3	4,9	6,2	10,3

Извор: РЗС, МП – истраживање

- Раст физичког обима у Q3 2018. године износи (8,5%).
- Реалан раст зарада 2,9% (у периоду I-VIII 2018.).

- Раст цена произвођача индустријских производа 4,9%.
- Раст извоза 11,2% и раст увоза 6,2%.

Производња производа од гуме и пластике

- У Q3 2018. дошло је до пада производње, што је за последицу имало и лошији резултат прерађивачке индустрије.

- Обим производње - учешће у прерађивачкој индустрији 6,7%.
- Број запослених - учешће у прерађивачкој индустрији 5,9%.

Табела 16. Производња производа од гуме и пластике

	2016	2017	IX 2018 IX 2017	Q1 2018 Q1 2017	Q2 2018 Q2 2017	Q3 2018 Q3 2017	I-IX 2018 I-IX 2017
Физички обим , стопа раста у %	14,1	12,7	-1,5	4,9	-3,5	-0,2	1,7
Зараде , нето зарада РСД	49.491	54.085	-	51.378	52.508	-	52.021
стопа раста у % - реално	0,5	8,0	-	4,6	3,2	-	3,7
Цене произвођача , стопа раста у %	1,5	1,7	2,1	2,4	1,1	4,5	1,5
Извоз , у мил. EUR	982,8	1248,9	125,5	346,4	351,3	364,8	1.062,5
стопа раста у %	11,8	27,1	3,5	24,0	12,6	6,5	13,8
Увоз , у мил. EUR	647,9	754,9	73,4	192,7	216,0	215,1	623,8
стопа раста у %	6,6	16,5	14,0	19,1	5,7	11,9	13,1

Извор: РЗС, МП – истраживање

- Пад производње у Q3 2018. износи (-0,2%).
- Реалан раст зарада 1,5% (у периоду I-VIII 2018.).
- Раст цена произвођача индустријских производа (4,5%).
- Раст извоза 6,5% и увоза 11,9%.

Производња пића

- Циклична кретања у овој индустријској области су последица колебања домаће и ино-тражње.

- Обим производње - учешће у прерађивачкој индустрији 6,9%.
- Број запослених - учешће у прерађивачкој индустрији 5,9%.

Табела 17. Производња пића

	2016	2017	IX 2018 IX 2017	Q1 2018 Q1 2017	Q2 2018 Q2 2017	Q3 2018 Q3 2017	I-IX 2018 I-IX 2017
Физички обим , стопа раста у %	0,1	4,8	0,5	7,6	2,7	-9,2	1,8
Зараде , нето зарада РСД	73.799	74.011	-	67.483	67.891	-	67.753
стопа раста у % - реално	11,1	-0,9	-	1,8	3,3	-	2,4
Цене произвођача , стопа раста у %	-2,1	0,4	-0,7	-0,4	-1,4	1,4	-0,2
Извоз , у мил. EUR	174,5	187,3	15,4	39,3	62,6	60,3	162,1
стопа раста у %	1,9	7,2	9,2	16,6	12,8	4,3	10,3
Увоз , у мил. EUR	86,7	91,0	7,9	18,0	26,9	23,9	68,8
стопа раста у %	6,2	5,0	9,7	8,4	4,3	2,1	6,6

Извор: РЗС, МП – истраживање,

- Пад физичког обима у Q3 2018. године 9,2%.
- Реалан пад зарада 2,4% (у периоду I-VIII 2018.).
- Раст цена произвођача индустријских производа (1,4%). Раст извоза 4,3% и увоза 2,1%.

Производња моторних возила и приколица

- Кретање производње и извоза директно је условљено са кретањем производње у крагујевачком Фијату.

Обим производње - учешће у прерађивачкој индустрији 5,0%.

- Број запослених - учешће у прерађивачкој индустрији 5,9%.

Табела 18. Производња моторних возила и приколица

	2016	2017	IX 2018 IX 2017	Q1 2018 Q1 2017	Q2 2018 Q2 2017	Q3 2018 Q3 2017	I-IX 2018 I-IX 2017
Физички обим , стопа раста у %	-6,2	-7,5	7,1	-4,5	4,9	2,3	1,2
Зараде , нето зарада РСД	38.861	40.302	-	44.355	47.651	-	45.787
стопа раста у % - реално	8,1	2,5	-	4,9	5,9	-	5,5
Цене произвођача , стопа раста у %	0,3	0,8	-0,4	-0,6	-0,6	-0,3	-0,4
Извоз , у мил. EUR	1923,6	1972,8	185,4	555,9	593,1	444,1	1.593,1
стопа раста у %	6,9	2,6	4,6	6,2	9,6	7,8	7,9
Увоз , у мил. EUR	1829,3	1633,2	128,5	368,4	473,4	354,2	1.196,2
стопа раста у %	3,8	-10,7	-3,7	-10,2	1,4	5,3	-3,6

Извор: РЗС, МП – истраживање

- Раст производње у Q3 2018. године 2,3%.
- Реалан раст зарада 5,5% (у периоду I-VIII 2018.).
- Пад цена произвођача индустријских производа (-0,3%).
- Раст извоза 7,8% и увоза 5,3%.

ГРАЂЕВИНАРСТВО

- У августу 2018. издато је 1958 грађевинских дозвола, што је за 4,0% више него у августу претходне године.
- Индекс предвиђене вредности радова у августу 2018. већи је за 20,9% у односу на август 2017.
- Посматрано према врсти грађевина, у августу 2018. издато је 78,5% дозвола за зграде и 21,5% за остале грађевине.
- Посматрано према областима, највећа грађевинска активност очекује се у Београдској области, 26,0% од предвиђене вредности новоградње, затим следе Рашка област (15,4%), Сремска област (14,6%), Јужнобанатска област (7,1%) и Јужнобачка област (6,6%), док се учешћа осталих области крећу од 0,3% до 4,7%
- Област *производња производа од неметалних минерала*, која служи као посредни индикатор праћења грађевинске активности, у односу на Q3 2018. године забележила је раст од 7,6%.

Графикон 2. Производња производа од неметалних минерала, индекси 2017=100

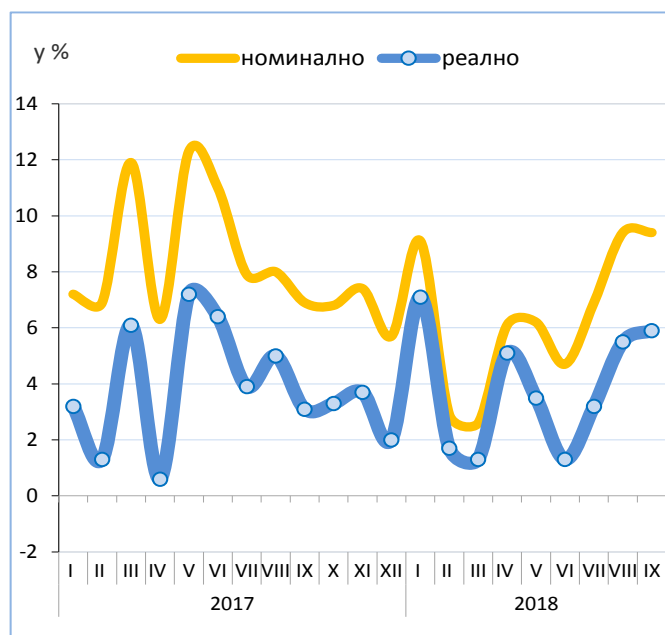

Извор: РЗС

ТРГОВИНА НА МАЛО

- Након опоравка промета у трговини на мало у последње две године, позитивна кретања настављена су и у прва три квартала 2018. године. Промет у трговини на мало повећао је свој међугодишњи раст у јулу и августу да би у септембру успорио.
- Промет робе у трговини на мало у септембру 2018. реално је већи за +5,9% на међугодишњем нивоу. У структури промета највеће реално повећање регистровано је код продаје моторних горива за +8,5%, затим у промету непрехрамбених производа за +6,8% и хране, пића и дувана за +3,9%.
- У септембру 2018, у поређењу са претходним месецом, промет робе у трговини на мало реално је мањи за -4,8%. У структури промета забележен је реални пад продаје код свих агрегата, и то највише: моторних горива за -8,3%, затим хране, пића и дувана за -5,2% и непрехрамбених производа за -1,8%.
- Промет робе у трговини на мало у периоду јануар - септембар 2018. године повећан је за 4,0% на међугодишњем нивоу. У структури промета забележено је реално повећање код свих агрегата Класификације делатности: непрехрамбени производи (+5,4%), моторна горива (+4,1%) и храна, пиће и дуван (+2,8%).
- Добри резултати у промету у трговини на мало иницирани су повољним кретањима у привреди, реалним растом зарада и запослености у приватном сектору, повећањем личне потрошње, смањењем каматних стопа и растом новоодобрених готовинских и стамбених кредита становништву.

Графикон 3. Међугодишњи промет у трговини на мало

Извор: РЗС

ПОСЛОВНА ДЕМОГРАФИЈА

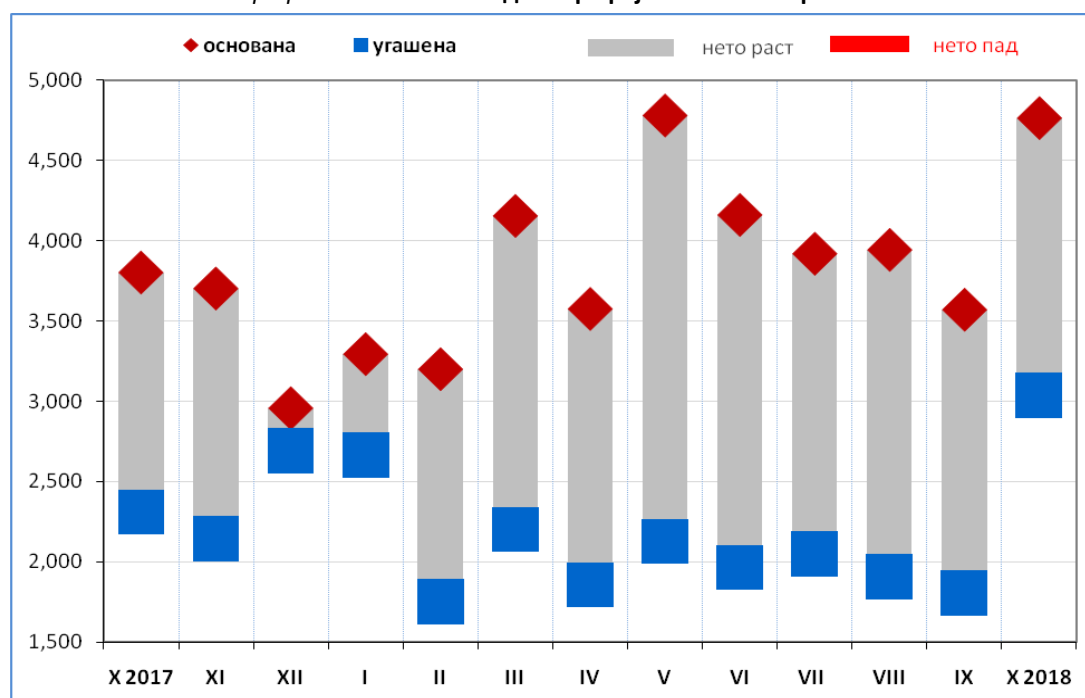
- У периоду јануар-октобар 2018. године основано је 39.637 привредних субјеката (32.202 предузетника и 7.435 предузећа), а угашено 21.336 (18.390 предузетника и 2.946 предузећа), тако да је укупан број привредних субјеката повећан за 18.301 (13.812 предузетника и 4.489 предузећа).
- У периоду јануар-октобар 2018. године нето-ефекат укупно (однос броја основаних и угашених привредних субјеката) је 1,9 и показује да се на сваких 10 угашених привредних субјеката оснује 19 нових.
- Нето-ефекат је повољнији код предузећа (на 10 угашених оснује се 25 нових) у односу на предузетнике где се на 10 угашених радњи оснује 19 нових.
- У периоду јануар-октобар 2018. године у односу на исти период претходне године побољшане су основне перформансе пословне демографије:
- Број основаних привредних субјеката повећан је за 2.842 (предузетника за 2.815, а предузећа за 27);
- Број угашених привредних субјеката повећан је за 1.476 (предузетника је више угашено за 825, а предузећа више угашено за 651);
- Нето број привредних субјеката повећан је за 1.466 (предузетника за 1.994, а предузећа смањена за 614);
- Нето ефекат оснивања и гашења привредних субјеката исти је у првих десет месеци 2018. године у односу на исти период 2017. године (1,9 према 1,9), код предузећа 2,5 према 3,2 респективно, а код предузетника је 1,8 према 1,7.
- У октобру 2018. године укупан број привредних субјеката повећан је за 1.726 (број предузетника је повећан за 1.895, а број предузећа смањен за 169)
- Однос броја свих основаних и угашених привредних субјеката (укупни нето-ефекат) у октобру 2018. године је позитиван и показује да се на сваких 10 угашених привредних субјеката оснује 16 нових.
- Нето-ефекат у октобру 2018. године повољнији је код предузетника (на 10 угашених оснује се 19 нових радњи) у односу на предузећа где се на 10 угашених оснује 8 нових.

Табела 19. Пословна демографија –јануар-октобар 2018.

		X 2018	I-X 2018
Број основаних	Предузетници	3.939	32.202
	Предузећа	824	7.435
	Привредни субјекти	4.763	39.637
Број угашених	Предузетници	2044	18.390
	Предузећа	993	2.946
	Привредни субјекти	3.037	21.336
Нето	Предузетници	1.895	13.812
	Предузећа	-169	4.489
	Привредни субјекти	1.726	18.301
Нето ефекат	Предузетници	1,9	1,9
	Предузећа	0,8	2.5
	Привредни субјекти	1,6	1,9

Извор: АПР, МП – истраживање

Графикон 4. Пословна демографија – месечни приказ

Извор: АПР, МП – истраживање

ТРЖИШТЕ РАДА

- **Тржиште рада** наставило је са позитивним кретањем у трећем кварталу 2018, вођен растом запослености ван јавног сектора, смањењем броја незапослених, као и растом зарада.

У првих девет месеци 2018, укупан **број запослених** је повећан за +3,3%, док је број незапослених смањен за -10,2% на међугодишњем нивоу. На раст запослености утицао је пораст броја запослених код приватних предузетника и запослених код њих (+6,4%), као и код правних лица (+3,2%).

Укупан број формално запослених у септембру 2018. износио је 2.162.071 лице и повећан је (+1,2) у односу на претходни месец, и за +3,6% у односу на септембар 2017. У структури укупне формалне запослености 92,7% (2.004.257 лица) су у радном односу, 3,7% (80.928 лица) су ван радног односа и 3,6% су регистровани индивидуални пољопривредници (76.886 лица). Раст формалне запослености, је резултат повећања запослених у радном односу (+1,1%) и ван радног односа (+5,8%), док је смањен број регистрованих индивидуалних пољопривредника (-0,9%). Запосленост је од укупно 19 сектора повећана у 15 (највећи раст запослених забележен је у прерађивачкој индустрији,

административним и помоћним услужним делатностима, грађевинарству, услугама смештаја и исхране, трговини на велико и мало, стручним, научним, иновационим и техничким делатностима,). Запосленост је смањена за 5,2% у снабдевању електричном енергијом, гасом и паром, рударству за 2,0%, снабдевању водом и управљањем отпадним водама за 1,4% и пољопривреди за 0,4%.

- Највећи раст запослености по секторима привреде у Q3 2018. године регистрован је у прерађивачкој индустрији, тј. у сектору који значајно доприноси расту БДП-а. Запосленост прерађивачке индустрије у трећем кварталу повећана је за 1,2% (5.267 лица) у односу на Q2 2018, и за 6,6% (27.646 лица) у односу на Q3 2017. што представља 36,3% укупног повећања запослености.
- С друге стране, запосленост је смањена у јавном сектору (који чини 28,2% укупне запослености) у Q3 за 1,1% (6.941 лице) у односу на исти квартал прошле године.

Табела 20. Показатељи о радној снази

	2017				2018				стопе раста/пада		
	Ø2017	VII	VIII	IX	IX 18	IX 18	IX	I-IX 18	IX 18	I-IX 18	I-IX 17
Радна снага	2.713.161	2.715.633	2.700.722	2.716.033	0,6	0,2	0,0				
1. Укупно формално запослени	2.062.588	2.141.417	2.137.038	2.162.071	1,2	3,6	3,3				
Запослени код правних лица	1.634.901	1.694.671	1.690.274	1.712.835	1,3	3,4	3,2				
Приватни предузетници и зап. код њих	342.457	368.480	369.218	372.350	0,8	7,1	6,4				
Регистровани индивидуални пољопривредници	85.231	78.266	77.546	76.886	-0,9	-8,3	-7,7				
2. Регистровани незапослени	650.573	574.216	563.684	553.962	-1,7	-11,1	-10,2				
Стопа регистроване незапослености, у %	24,0	21,1	20,9	20,4	-						

Извор: РЗС (Обухваћени запослени у Министарству унутрашњих послова и Министарству одбране), НСЗ

Табела 21. Запослени у јавном сектору

	2017				2018			индекс	
	Ø 2017	Q1	Q2	Q3	Q1	Q2	Q3	Q3 18	Q3 18
Укупна регистрована запосленост	2.062.588	2.024.516	2.061.520	2.077.574	2.092.220	2.126.597	2.146.842	101,0	103,3
Јавни сектор - укупно	612.884	612.510	615.560	612.593	606.344	607.097	605.652	99,8	98,9
Јавна државна предузећа	90.665	90.526	90.869	91.309	87.934	87.575	87.745	100,2	96,1
Јавна локална предузећа	61.941	61.544	62.391	62.478	60.278	60.710	61.882	101,9	99,0
Администрација - ниво државе и аутоном. покрајине	133.473	133.606	133.750	133.342	132.947	132.919	132.378	99,6	99,3
Администрација - ниво локалне самоуправе	28.399	27.903	28.754	28.814	27.955	27.946	28.644	102,5	99,4
Здравствени и социјални рад	150.493	150.292	151.029	150.496	149.207	149.782	149.829	100,0	99,6
Образовање и култура	147.913	148.639	148.767	146.153	148.025	148.165	145.174	98,0	99,3

Извор: РЗС (ЗП 22)

Табела 22. Запослени у правним лицима, лица која самостално обављају делатност, предузетници и запослени код њих

	2017				2018			индекс	
	Ø 2017	Q1	Q2	Q3	Q1	Q2	Q3	Q3 18 Q2 18	Q3 18 Q3 17
УКУПНО	1.977.357	1.937.003	1.975.308	1.993.112	2.011.075	2.047.020	2.069.276	101,1	103,8
Прерађивачка индустрија	417.564	406.052	416.126	421.703	432.075	444.082	449.349	101,2	106,6
Производња прехранбених производа	84.589	83.653	84.592	85.176	84.003	85.748	87.034	101,5	102,2
Производња пића	7.127	6.989	7.153	7.239	7.010	7.262	7.384	101,7	102,0
Производња дуванских производа	1.259	1.185	1.170	1.199	1.455	1.366	1.383	101,2	115,3
Производња текстила	11.829	11.421	11.725	11.917	12.562	12.692	12.693	100,0	106,5
Производња одевних предмета	35.744	35.303	35.718	35.628	36.981	37.278	37.083	99,5	104,1
Производња коже и предмета од коже	13.728	13.457	13.772	13.855	14.073	14.421	14.379	99,7	103,8
Прерада дрвета и произ. од дрвета, осим намештаја	16.262	15.491	16.228	16.628	16.556	17.232	17.521	101,7	105,4
Производња папира и произ. од папира	7.825	7.735	7.877	7.865	7.904	8.035	8.138	101,3	103,5
Штампање и умножавање аудио и видео записа	9.456	9.347	9.471	9.498	9.527	9.770	9.794	100,2	103,1
Производња кокса и деривата нафте	3.334	3.283	3.374	3.358	3.222	3.195	3.214	100,6	95,7
Производња хемикалија и хем. произ.	13.073	12.654	13.137	13.248	13.304	13.443	12.830	95,4	96,8
Производња осн. фармацевт. произ. и препарата	4.630	4.652	4.643	4.628	4.451	4.414	4.402	99,7	95,1
Производња производа од гуме и пластике	25.794	24.901	25.799	26.227	26.398	27.357	27.875	101,9	106,3
Производња производа од неметалних минерала	13.921	13.419	14.223	14.251	13.272	13.882	14.064	101,3	98,7
Производња основних метала	13.107	12.548	13.036	13.318	13.726	14.745	14.804	100,4	111,2
Производња металних производа, осим машина	46.413	44.832	46.114	47.146	48.818	50.428	51.318	101,8	108,8
Производња рачунара, електронских и оптичких произв.	7.011	6.895	7.029	7.067	7.069	7.270	7.318	100,7	103,6
Производња електричне опреме	18.924	18.085	18.586	19.220	21.057	21.663	22.057	101,8	114,8
Производња непоменутих машина и опреме	15.424	15.074	15.410	15.659	15.471	15.798	15.850	100,3	101,2
Производња моторних возила и приколица	30.189	28.296	29.170	30.201	36.537	38.808	40.266	103,8	133,3
Производња осталих саобраћајних средстава	2.420	2.399	2.454	2.465	2.251	2.426	2.502	103,1	101,5
Производња намештаја	16.228	15.557	16.169	16.394	17.118	17.233	17.208	99,9	105,0
Остале прерађивачке делатности	7.713	7.561	7.746	7.742	7.953	8.110	8.205	101,2	106,0
Поправка и монтажа машина и опреме	11.565	11.315	11.529	11.775	11.358	11.505	12.026	104,5	102,1

Извор: РЗС (ЗП 22)

•**Број незапослених** лица која активно траже запослење у септембру 2018. износио је 554 хиљаде, и у односу на претходни месец смањен је за -1,7%, и за -11,1% у односу на септембар 2017. Стопа регистроване незапослености у септембру износила је 20,4% и у односу на претходни месец смањена је за -0,5 п.п.

Графикон 5. Кретање радне снаге

Извор: РЗС, НСЗ

Зараде

- **Зараде.** У периоду јануар-август 2018. дошло је до раста зарада на међугодишњем нивоу (брuto за 3,8% и нето зараде за 4,3% су реално повећане). Такође, у августу 2018, повећана је реална просечна брuto (3,5%) и нето зарада (4,1%) у односу на август 2017. На месечном нивоу, у августу 2018. брuto и нето зарада су реално повећане за 0,9%.
- *Регионалне разлике у исплаћеним зарадама у августу 2018. и даље су веома изражене.* Посматрано по регионима, највећу просечну нето зараду у августу имали су запослени на подручју Града Београда (21,9% изнад просека Републике), а најнижу на подручју Шумадије и Западне Србије (12,9% испод просека Републике).
- Посматрано по областима, у августу 2018. највећу просечну нето зараду имали су запослени у Београдској, а најнижу у Јабланичкој области. Највеће нето зараде на нивоу градова-општина су у Костолцу, Лајковцу, Београдским општинама – Врачар, Новом Београду, Старом граду, Савском Венцу, Лазаревцу, а најниже у Сврљигу, Власотинцу, Варварину, Ћићевцу, Ивањици, Лозници, Ариљу.

Графикон 6. Просечна нето зарада

Извор: РЗС

Табела 23. Просечне зараде у Србији

	2017	2017				2018							
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Просечна зарада (брuto) у RSD	65.976	66.438	64.602	65.609	74.887	69.218	66.084	68.251	67.901	69.684	68.047	68.029	68.831
Просечна зарада (нето) у RSD	47.893	48.212	46.879	47.575	54.344	50.048	47.819	49.400	49.117	50.377	49.226	49.202	49.773
Просечна зарада (нето) у EUR	404,2	403,9	393,0	398,4	458,7	421,5	405,0	417,7	415,6	426,3	416,9	416,7	420,8

Извор: РЗС, НБС

- **Просечна пензија** у периоду јануар-август 2018. износила је 24.982 динара и реално је повећана за 2,9% у односу на исти период 2017. године. Просечно исплаћена пензија у августу 2018. године је 24.972 динара и реално је смањена за -0,3% у односу на јул.
- Укупан број корисника пензија смањен је у односу на јануар за -0,5% (за 7.954 пензионера). Однос укупног броја запослених и укупног броја пензионера у августу износио је 1,3:1. Истовремено, просечна пензија чини 50,2% последње просечне нето зараде.

Резултати Анкете о радној снази

Резултати Анкете о радној снази у Q2 2018. указују да је настављена вишегодишња тенденција смањења становништва старијег од 15 година. Тржиште рада бележи позитивна кретања у односу на последњи квартал (Q1 2018) и у односу на исти квартал (Q2) 2017. У Q2 2018. повећан је број активних и запослених а смањен број незапослених и неактивних у односу на Q1 2018, док је повећан број активних, запослених, незапослених а смањен број неактивних у односу на Q2 2017.

Укупан број запослених у Q2 2018. је повећан за 7,8% (208,5 хиљада лица), и стопа запоселности за +3,6 п.п. у односу на Q1 2018, и за +0,5% (15,8 хиљада лица), и стопа запослености за 0,5 п.п. у односу на Q2 2017. Број незапослених у Q2 2018. смањен за -16,4% (77,1 хиљада лица), а стопа незапослености за -2,9 п.п. у односу на Q1 2018, док је повећан за +1,9% (7,5 хиљада лица), и стопа незапослености за 0,1 п.п. у односу на Q2 2017.

Табела 24. Показатељи о радној снази

	2016	2017	2017				2018	
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
Становништво старо 15 + (у 000)	6.017,6	5.984,7	5.995,3	5.988,2	5.981,2	5.974,2	5.967,1	5.959,2
1. Активно	3.208,8	3.229,8	3.105,0	3.265,0	3.310,1	3.239,2	3.157,0	3.288,3
Запослени	2.719,4	2.794,7	2.652,2	2.881,0	2.881,9	2.763,6	2.688,3	2.896,8
Незапослени	489,4	435,2	452,8	384,1	428,2	475,6	468,7	391,6
2. Неактивно	2.808,8	2.754,9	2.890,2	2.723,2	2.671,1	2.735,0	2.810,2	2.670,9
Стопе								
Активности (укупно)	53,3	54,0	51,8	54,5	55,3	54,2	52,9	55,2
Активности (15-64)	65,6	66,7	64,0	67,0	68,4	67,4	65,8	68,5
Запослености (укупно)	45,2	46,7	44,2	48,1	48,2	46,3	45,1	48,6
Запослености (15-64)	55,2	57,3	54,3	58,8	59,2	57,1	55,6	60,0
Запослени млади (15-24)	19,7	20,9	17,6	20,8	23,7	21,4	18,5	21,5
Незапослености (укупно)	15,3	13,5	14,6	11,8	12,9	14,7	14,8	11,9
Незапослености (15-64)	15,9	14,1	15,2	12,3	13,5	15,3	15,5	12,5
Незапослени млади (15-24)	34,9	31,9	37,1	28,9	28,8	33,3	34,6	27,5
Дугорочна незапосленост	9,9	8,2	8,8	7,4	7,7	8,8	8,8	7,4
Неактивности (укупно)	46,7	46,0	48,2	45,5	44,7	45,8	47,1	44,8
Неактивности (15-64)	34,4	33,3	36,0	33,0	31,6	32,6	34,2	31,5

Извор: РЗС (АРС)

- Запосленост је у Q2 2018. повећана у сва четири региона. Највећи раст забележен је у Јужној и Источној Србији (8,8%) и Београду (7,6%) у односу на Q1 2018. Такође, стопа запослености радног узраста (15-64) повећана је у сва четири региона, највећи раст је у Војводини а најнижи у Јужној и Источној Србији и Шумадији и Западној Србији. Стопа запослености младих, повећана је али је и даље задржана на високом нивоу у сва четири региона.

Табела 25. Запослени по регионима

	Србија	Београд	Војводина	Шумадија Србија	Јужна и Западна Србија
Број запослених (хиљ.)					
2018 (Q1)	2688,3	687,2	714,6	756,9	529,6
2017 (Q4)	2.763,60	693	728,9	791,1	550,6
2018 Q1/2017 Q4	-2,7	-0,8	-2,0	-4,3	-3,8
Стопа запослености (15-64)					
2018 (Q1)	55,6	59,9	55,5	54,9	51,7
2017 (Q4)	57,1	60,4	56,9	56,9	53,9
2018 Q1/2017 Q4	-1,5	-0,5	-1,4	-2,0	-2,2
Стопа запослености младих (15-24)					
2018 (Q1)	18,5	16,6	21,8	18,8	16,0
2017 (Q4)	21,4	19,3	24,9	20,8	20
2018 Q1/2017 Q4	-2,9	-2,7	-3,1	-2,0	-4,0

Извор: РЗС, АРС

Неформална запосленост је повећана за +21,4% (са 500,1 хиљада лица у Q1 2018. на 607,2 хиљада лица у Q1 2018), и стопа неформалне запослености за +2,4 п.п. (са 18,6% у Q1 2018. на 21,0% у Q2 2018). Регионално незапосленост је у Q2 2018. смањена у сва четири региона у односу на Q1 2018. Највећи пад незапослених је у Београду (-21,1%), а најмањи у Јужној и Источној Србији (-9,8%).

Стопа незапослености радног узраста (15-64) је смањена у сва четири региона. Највећи пад је у Београду и Шумадији и Западној Србији (-3,2 п.п.), а најмањи у Војводини (-3,0%). Незапосленост младих (15-24) је веома изражена и знатно је изнад опште стопе незапослености. Стопа незапослености младих смањена је са 34,6% у Q1 2017. на 27,5% у Q2 2018. (за 7,1 п.п.). Најнижа стопа незапослености младих у Q2 2018. је у Војводини (21,3%), а највиша у Јужној и Источној Србији (36,6%).

Табела 26. Незапослени по регионима

	Србија	Београд	Војводина	Шумадија Србија	Јужна и Западна Србија
Број незапослених (хиљ.)					
2018 (Q1)	468,7	105,1	105,6	139,8	118,2
2018 (Q2)	391,6	82,9	85,1	116,9	106,6
2018 Q2/2018 Q1	-16,4	-21,1	-19,4	-16,4	-9,8
Стопа незапослености (15-64)					
2018 (Q1)	15,5	13,5	13,2	16,7	19,3
2018 (Q2)	12,5	10,3	10,2	13,5	16,7
2018 Q2/2018 Q1	-3,0	-3,2	-3,0	-3,2	-2,6
Стопа незапослености младих (15-24)					
2018 (Q1)	34,6	29,4	27	37,2	44,7
2018 (Q2)	27,5	22,0	21,3	30,3	36,6
2018 Q2/2018 Q1	-7,1	-7,4	-5,7	-6,9	-8,1

Извор: РЗС, АРС

- Учешће дугорочне незапослености (Q2 2018) је смањено за 1,2 п.п. (износи 7,4%) у односу на претходни квартал Q1 2017. (када је износила 8,8% активног становништва).

СПОЉНА ТРГОВИНА

- Укупна спољнотрговинска робна размена у првих девет месеци 2018. године износила је 28,0 млрд. EUR (извоз 12,1 млрд EUR, а увоз 15,9 млрд.EUR) и остварила је раст од 10,5% на међугодишњем нивоу.
- Извоз робе је у прва три квартала 2018. године међугодишње порастао за 7,7%, а увоз робе за 12,8%. Дефицит робне размене је повећан за 32,5% и износио је 3.818 мил.EUR. Покривеност увоза извозом износила је 76,0% и мања је у односу на исти период претходне године, када је износила 79,6%.
- У септембру 2018. године извоз робе је порастао међугодишње за 1,5%, а увоз за 10,7% и износили су 1.382,9 мил.EUR и 1.783,3 мил.EUR.

Графикон 7. Спољнотрговинска робна размена

Извор: РЗС

Табела 27. Извоз појединих категорија по делатностима

	Укупан извоз, мил.EUR		Учешће, %		Међугодишња стопа раста, %		Допринос расту, процентни поени	
	I-IX 2017	I-IX 2018	I-IX 2017	I-IX 2018	I-IX 2017	I-IX 2018	I-IX 2017	I-IX 2018
Пољопривреда и прехранбени производи	1.919,4	1.810,1	17,1	14,9	10,0	-5,7	1,8	-1,0
Енергија и руде	117,8	118,9	1,0	1,0	-14,0	0,9	-0,2	0,0
Кокс и деривати нафте	198,8	296,1	1,8	2,4	26,1	48,9	0,3	0,9
Хемикалије и хемијски производи	661,2	753,1	5,9	6,2	16,1	13,9	0,9	0,8
Гума и пластика	933,8	1.062,5	8,3	8,8	27,7	13,8	2,1	1,1
Основни метали	1.072,2	1.291,8	9,5	10,7	44,7	20,5	3,3	2,0
Метални производи, осим машина	608,5	646,3	5,4	5,3	11,7	6,2	0,6	0,3
Електрична опрема	902,3	930,2	8,0	7,7	9,3	3,1	0,8	0,2
Непоменуте машине и опрема*	566,1	659,2	5,0	5,4	19,1	16,4	0,9	0,8
Моторна возила и приколице	1.477,0	1.593,1	13,1	13,1	-1,1	7,9	-0,2	1,0
Остале делатности	2.794,0	2.960,7	24,8	24,4	11,7	6,0	3,0	1,5
Укупан извоз	11.251,1	12.122	100,0	100,0	13,4	7,7	13,4	7,7

Извор: РЗС, МП-истраживање; * машине опште намене, машине за пољопривреду и шумарство, машине за обраду метала и алатне машине и остале машине за специјалне намене

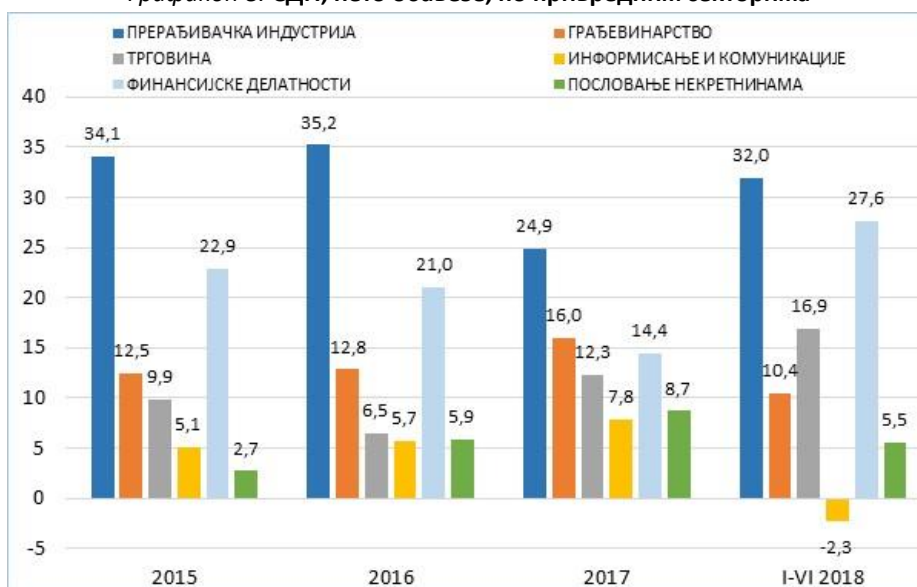
Напомена: Извоз 10 посматраних категорија чини 75% укупног робног извоза.

- Спољнотрговинска робна размена са земљама ЕУ износила је 63,7% укупне размене.
- Посматрајући појединачне земље, највећи спољнотрговински партнери били су у извозу Италија, Немачка, БиХ, Румунија и Руска Федерација. Извоз у ових пет земаља чинио је 44,1% укупног извоза. Највећи партнери у увозу су били Немачка, Италија, Кина, Руска Федерација и Мађарска (увоз из ових земаља чинио је 44,1% укупног увоза).
- Од највећих спољнотрговинских партнера суфицит се остварио са БиХ и Румунијом, док је са Италијом спољнотрговински салдо био у малом суфициту (+19,1 мил. EUR). Највећи дефицит је забележен у трговини са Кином (-1.264,7 мил. EUR), затим са Немачком (-692,4 мил. EUR) и Руском Федерацијом (-583,5 мил. EUR због увоза енергената - нафте и гаса).
- Са земљама CEFTA (око 10% укупне робне размене) Србија бележи суфицит у размени (1.450,3 мил. EUR), што је резултат углавном извоза пољопривредних производа, гвожђа и челика, нафте и нафтних деривата и друмских возила. Извоз у ове земље је износио 2.109,2 мил. EUR, а увоз 658,9 мил. EUR. Покривеност увоза извозом је износила 320,1%.
- Суфицит у размени остварен је са бившим југословенским републикама: БиХ, Црном Гором и нешто мањи са, Македонијом.

ПЛАТНИ БИЛАНС

- **Дефицит текућег рачуна** платног биланса је у првих осам месеци 2018. године износио **-1.303 мил. EUR** и повећан је за 85 мил. EUR (6,9%) у односу на исти период 2017. године.
- На повећање дефицита текућег рачуна највише је утицао спољнотрговински дефицит који је порастао за 34,5% (643 мил. EUR) и износио је **-2.507 мил. EUR**.
- **На позицији примарног дохотка** у периоду јануар-август 2018. године дефицит је међугодишње смањен за 118 мил. EUR (7,6%) и износио је **-1.444 мил. EUR**. На смањење дефицита највише је утицало смањење одлива дохотка од портфолио инвестиција за 66 мил. EUR и од осталих инвестиција за 26 мил. EUR.
- **Суфицит на рачуну секундарног дохотка** (биланс текућих трансфера) у првих осам месеци 2018. године је износио **2.648 мил. EUR** и повећан је међугодишње за 19,9%.
- Најзначајнији део текућих трансфера су лични трансфери (2.180 мил. EUR), а у оквиру њих дознаке радника из иностранства, код којих је нето прилив у првих осам месеци 2018. године износио 1.746 мил. EUR и повећан је за 30,7% у односу на исти период претходне године.
- **Нето прилив страних директних инвестиција** у периоду јануар-август 2018. године износио је **1.652 мил. EUR**, и порастао је за 3,1% у односу на исти период претходне године.
- Нето прилив **портфолио инвестиција** је износио 150 мил. EUR, а у истом периоду претходне године забележен је нето одлив од 163 мил. EUR.
- Структура улагања по секторима привреде показује да су у посматраном периоду највећа улагања била у прерађивачку индустрију (око 33%), финансијске делатности (око 25%) и грађевинарство (око 12%).

Графикон 8. СДИ, нето обавезе, по привредним секторима

Извор: НБС

ЈАВНЕ ФИНАНСИЈЕ

- На нивоу опште државе у првих осам месеци 2018. године забележен је **фискални суфицит у износу од 41,1 млрд. динара**. Јавни приходи сектора државе су у том периоду забележили међугодишњи реални раст од 3,4% и износили су 1.361,2 млрд. динара, а јавни расходи раст од 7,0% и износили су 1.320,1 млрд. динара.
- **Приходи буџета** у првих осам месеци 2018. године (770,8 млрд. динара) реално су већи за +1,6%, а **расходи буџета** (734,0 млрд. динара) за 6,2% на међугодишњем нивоу. У првих осам месеци 2018. године остварен је **суфицит буџета Републике у висини од 36,8 млрд. динара**.
- **Порески приходи** у периоду јануар-август 2018. године (85,4% укупних прихода буџета) износили су 658,2 млрд. динара и порасли су реално за 1,0% у односу на исти период претходне године. Највећи део пореских прихода односи се на уплату **ПДВ** (41,7% укупних прихода). У првих осам месеци 2018. године приход од уплате ПДВ остао је на сличном нивоу као и у истом периоду претходне године (+0,3%). После ПДВ наведени приход забележен је **по основу акциза** (24,4% укупних прихода), и забележен је реални раст од +2,4%. Највећи раст у оквиру примања буџета остварен је код царина (+7,0%).

- Највећи део **текућих расхода буџета** чинили су расходи за запослене (23,3% укупних расхода). Затим следе трансфери организацијама обавезног социјалног осигурања (16,7%) и расходи по основу отплате камата (11,0%).
- У периоду јануар-август 2018. године забележено је значајно међугодишње повећање **капиталних расхода** од 105% (двоструко већи) и износили су 87,1 млрд. динара.

Графикон 9. Јавне финансије Републике Србије

Извор: МФ, РЗС

Напомена: РЗС је ревидирао податке о БДП 2015-2017

ЈАВНИ ДУГ

- Настављен је тренд смањења учешћа јавног дуга у БДП, са 70,0% у 2015. на 57,9% у 2017. и 55,9% на дан 30.9.2018. У структури јавног дуга у периоду од 2013. године директне обавезе су повећане за 29,5% (са 17.300 мил. EUR у 2013. на 22.396 мил. EUR (30. 9. 2018. године), док су индиректне обавезе смањене за 45,0%. Укупан унутрашњи дуг је повећан за 25% (са 7.912 мил. EUR на 9.924 мил. EUR), а спољни дуг за 14,7% (са 12.230 мил. EUR на 14.036 мил. EUR).
- Валутна структура дуга у 2018. години приказује доминацију три валуте EUR (39,3%), USD (28,5%) и RSD (25,8%).
- Домаћа валута и EUR су доминантни на тржишту капитала и у структури задуживања. Високо учешће USD (28,5%) у јавном дугу је последица кредитних задужења у претходном периоду.

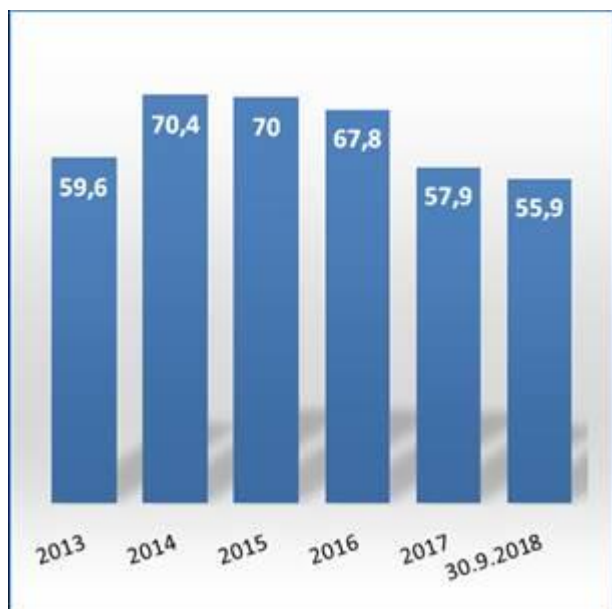
Табела 28. Јавни дуг Републике Србије* (у мил. EUR)

	2013	2014	2015	2016	2017	30.9. 2018
А. Директне обавезе						
Унутрашњи дуг	7.055	8.225	9.051	8.768	9.089	9.822
Спољни дуг	10.245	11.992	13.370	13.908	12.369	12.575
<i>Директне обавезе укупно</i>	17.300	20.217	22.421	22.676	21.458	22.396
Б. Индиректне обавезе						
Унутрашњи дуг	857	687	608	382	209	102
Спољни дуг	1.985	1.858	1.790	1.763	1.554	1.461
<i>Индиректне обавезе укупно</i>	2.842	2.545	2.398	2.145	1.763	1.563
Укупан јавни дуг А+Б	20.142	22.762	24.819	24.820	23.210	23.959
Учешће јавног дуга у БДП**, у %	59,6	70,4	70,0	67,8	57,9	55,9

Извор: МФ- Управа за јавни дуг

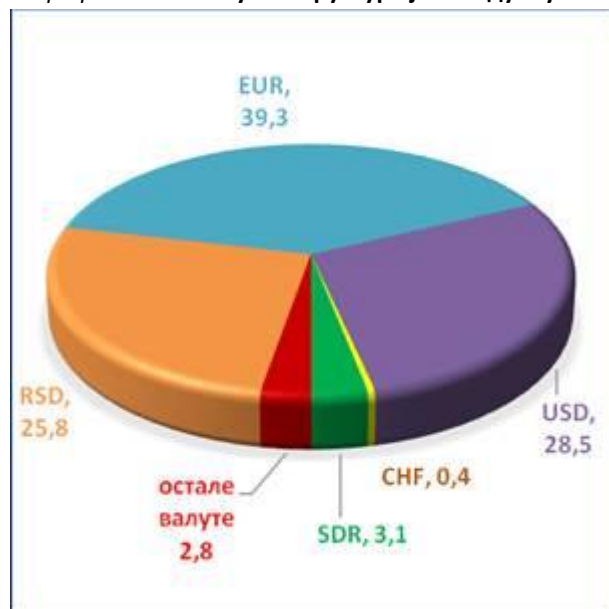
* односи се на дуг централног нивоа власти; ** БДП према методологији ESA 2010

Графикон 10. Учешће јавног дуга у БДП, у %

Извор: МФ- Управа за јавни дуг

Графикон 11. Валутна структура јавног дуга у 2018.

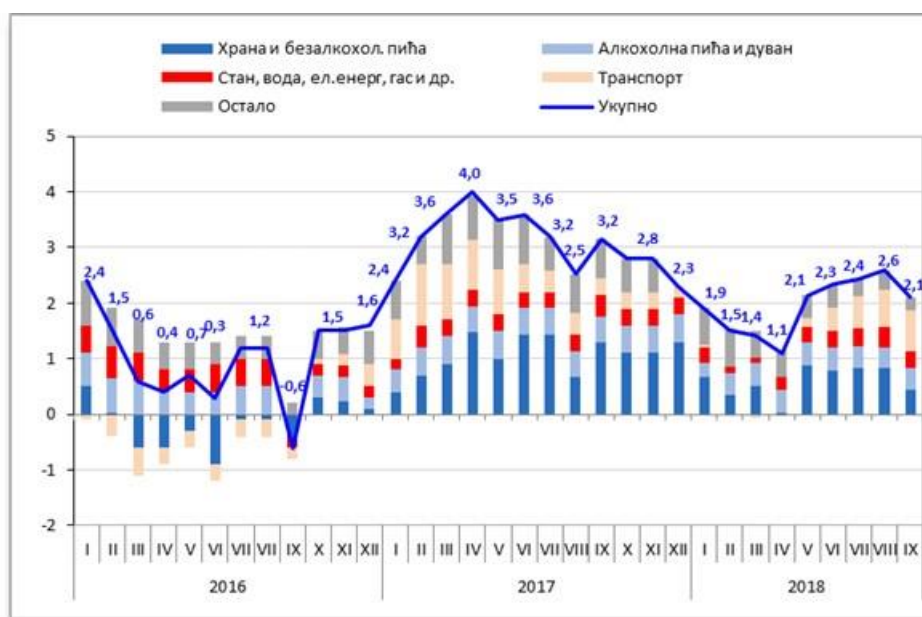
Извор: МФ- Управа за јавни дуг

ЦЕНЕ И МОНЕТАРНА КРЕТАЊА

- Инфлација је наставила и у Q3 2018. да се постепено креће ка циљу и износила је 2,4% у односу на Q3 2017.
- Међугодишња **инфлација** је у период јануар-септембар 2018. износила 1,9%. На инфлацију утицао је пре свега раст цена производа и услуга личне потрошње (поврћа, раст акциза на диван, туристичких пакет аранжмана и енергената). Базна инфлација (укупна инфлација умањена за раст цена енергије, хране, алкохола и цигарета) остала је непромењена од августа и износи +1,1%.

- Инфлација је у септембру износила 2,1% у односу на септембар 2017. што указује на то да су инфлаторни притисци додатно снижени. Ниске инфлаторне притиске потврђује и кретање базне инфлације, која је у септембру износила -0,7% м. мерена променом ИПЦ-а.
- Према новој пројекцији (НБС), међугодишња инфлација ће остати ниска и стабилна у границама циља ($3,0 \pm 1,5\%$) до краја периода пројекције, при чему ће се током 2019. највероватније задржати испод централне вредности циља.

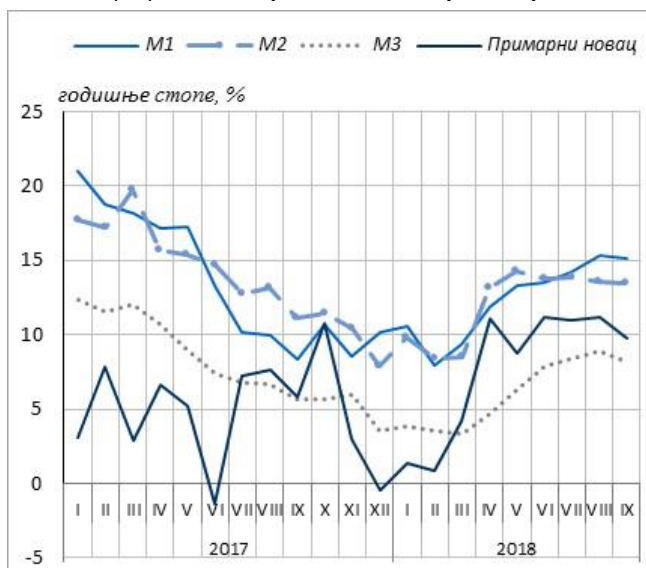
Графикон 12. Допринос главних категорија цена

Извор: РЗС, МП – истраживање

- **Монетарна кретања.** У првих девет месеци 2018. године је настављено ублажавање монетарне политике. НБС је задржала референтну каматну стопу на нивоу од 3,0%.
- **Девизне резерве НБС** су на крају септембра 2018. године износиле 11,17 млрд. EUR чиме се обезбеђује покривеност новчане масе M1 од 191% и око шест месеци увоза робе и услуга (скоро двоструко више од стандарда којим се утврђује адекватан ниво покривености увоза робе и услуга девизним резервама). У односу на претходни месец девизне резерве НБС су смањене за 153,2 мил. EUR, а у поређењу са истим месецом претходне године повећане су за 536,9 мил. EUR.
- У септембру су смањене међугодишње стопа раста монетарних агрегата.

Графикон 13. Кретање монетарних агрегата

Извор: НБС

- Укупна **кредитна активност** у првих девет месеци 2018. године је остварила номинални раст од 3,6% (раст кредита становништву од 8,8% и пад кредита привреди од -0,4%). У септембру 2018. године номинални међугодишњи раст кредитне активности је износио 6,4% (кредити становништву номинални раст од 11,7%, а пласмани привреди од +2,1%). На раст кредита становништву највише је утицао раст готовинских кредита (међугодишњи номинални раст од 19,9%), чије је учешће у укупним кредитима становништву у септембру износило 39,9%. У структури кредита привреди, у септембру 2018. године остварен је међугодишњи номинални раст кредита за ликвидност и обртна средства од 5,6% (учешће 47,4% укупних кредита привреди), док се на инвестиционе кредите (у септембру је забележен међугодишњи раст од +2,3%) односило 30,3% ових потраживања.
- Учешће проблематичних кредита у укупним кредитима је на крају јуна 2018. године износило 7,8%.
- Укупна **шtedња становништва** у септембру 2018. године износила је 1.177 млрд. динара (девизна 1.121 млрд. динара, а динарска 56 млрд. динара) и у односу на септембар 2017. забележила је номинални раст од 5,3% (девизна шtedња раст од 4,8%, а динарска од 14,9%).

Посматрано по валутној структури шtedних улога доминира шtedња у иностраној валути (95,2% укупне шtedње). Рочна структура девизне шtedње становништва је и даље неповољна, с обзиром да преовлађују краткорочни депозити 83,7% (највећи део девизне шtedње становништва чине депозити по виђењу 63,3% и шtedња орочена до годину дана 17,6%), док је на дуг рок орочено 16,3% укупне девизне шtedње.

- У септембру 2018. године забележена је номинална депресијација динара у односу на евро од 0,1%. Народна банка Србије је у том месецу интервенисала на међубанкарском девизном тржишту куповином 10 мил. EUR и продајом 15 мил. EUR ради ублажавања претераних дневних осцилација курса.
- Обим реализоване трговине девизама на међубанкарском девизном тржишту у септембру 2018. је износио 488,8 мил. EUR и био је за 5,5 мил. EUR већи него у претходном месецу. У првих девет месеци 2018. у међубанкарској трговини реализовано је 5,1 млрд. EUR.

1. Глобални индекс конкурентности (GCI)

Према Индексу глобалне конкурентности – GCI (Извештај о глобалној конкурентности Светског економског форума - WEF 2018.), Србија је према конкурентности близу просека 140 обухваћених земаља. Према GCI рангирана је на 65. месту и побољшала своју позицију за пет места у односу на 2017. годину.

- На светској ранг листи конкурентности (Извештај о глобалној конкурентности Светског економског форума - WEF 2018.) Србија је напредовала за 5 места и рангирана је на 65. позицију у свету (од 140 држава). Остварена вредност Индекса глобалне конкурентности (GCI) од 60,9 (теоријска вредност индекса се креће и интервалу од 0 која је најлошија вредност до максималне оцене - 100) је најбољи резултат од 2010. године. Али постигнут резултат остаје и даље прилично низак јер је Србија конкурентнија само од око половине земаља (54%),

а и даље је једна од најнеконкурентнијих земаља на европском континенту.

- Конкурентност привреда је најважнија детермината дугорочног привредног раста. Реформски заостатак у појединим областима утиче на конкурентску позицију Републике Србије. Према укупној конкурентности, Србија је у 2018. у односу на претходну годину остварила значајно побољшање вредности Индекса глобалне конкурентности. То је допринело да је у односу на земље у окружењу боље пласирана од Албаније (76. место) и скоро свих бивших југословенских република, Хрватске (68.), Црне Горе (71.), Македоније (84.) и Босне и Херцеговине (91.). Остале земље региона су и даље испред Србије са разликом од 13 и 14 места у случају Румуније (52.) и Бугарске (51.), док је Словенија знатно боље пласирана (35.), заостајање за 30 места.

Табела 29. Индикатори конкурентности земаља из окружења, ранг

Показатељи	АЛ	БиХ	БГ	МА	МК	РУ	СЛ	ХР	ЦГ	СРБИЈА		
										Ранг	Вредност	Удаљеност од лидера по
GCI	76 ↑	91 ↓	51	48	84	52	35	68 ↓	71 ↑	65 ↑	60,9 ↑	25
Подиндекс: ПОДРЖАВАЈУЋЕ ОКРУЖЕЊЕ												
1. стуб: Институције (20 индикатора)	68	111	70	66	85	46	35	74	63	76 ↓	51,6 ↓	30
2. стуб: Инфраструктура (12)	100	89	58	28	80	55	35	36	86	48 ↑	73,0 ↑	23
3. стуб: Усвајање ИКТ (5)	74	86	30	51	70	36	43	53	58	60 ↓	56,9 ↑	34
4. стуб: Макроекономска стабилност (2)	97	73	52	43	70	53	1	106	102	64 ↑	75,0 ↑	25
Подиндекс: ЉУДСКИ КАПИТАЛ												
5. стуб: Здравство (1)	45	52	70	69	71	72	34	51	55	67 =	81,5 ↑	18
6. стуб: Вештине (9)	47	87	60	49	81	69	29	65	52	56 ↑	67,5 ↑	20
Подиндекс: ТРЖИШТЕ												
7. стуб: Тржиште добара (8)	58	106	62	82	107	56	27	71	45	66 ↑	56,5 ↑	24
8. стуб: Тржиште рада (12)	34	112	50	83	78	56	43	96	25	52 ↑	61,5 ↑	20
9. стуб: Финансијски систем (9)	105	83	71	66	80	101	60	62	51	79 ↑	55,9 ↑	36
10. стуб: Величина тржишта (2)	108	99	64	48	109	41	82	78	132	75 ↓	50,7 ↑	49
Подиндекс: ЕКОСИСТЕМ ИНОВАЦИЈА												
11. стуб: Динамика пословања (8)	48	106	61	75	57	64	24	81	50	59 =	60,9 ↑	25
12. стуб: Способност за иновирањем (10)	91	114	48	39	98	57	28	63	74	56 ↑	39,7 ↑	48

Напомена: Зеленом бојом осенчена поља означавају најбоље резултате (лидери), док жута поља указују на најслабије резултате.

Плава стрелица указује на побољшање, а црвена на погоршање.

Извор: WEF - The Global Competitiveness Report 2018

- Анализа индекса конкурентности по појединачним стубовима показује да је од 12. стубова конкурентности Србија у односу на 2017. годину забележила побољшање вредности индекса GCI код свих стубова осим код стуба који мери развијеност и квалитет институција (-1,4 поена). Највећи напредак остварен је унутар стуба Макроекономска стабилност (+5 поена) и Финансијски систем (+4 поена).
- Пад вредности GCI за стуб Институције одразио се на његов лошији пласман за -11 места који је Србија остварила на ранг листи појединачно посматраних стубова. Од 11 стубова код којих је повећана

вредност GCI, побољшање позиције на ранг листи остварило је њих 7, а по два су задржали исту позицију и пад. Макроекономска стабилност већ трећу годину бележи највећи позитиван помак на ранг листи, у односу на 2017. годину (побољшање за +31 место), затим Финансијска стабилност (+18) и Тржиште добара (+12).

- Последњи, 12 стуб Индекса глобалне конкурентности (The Global Competitiveness Index - GCI) је Способност за иновирањем. Мада у погледу иновација Србија углавном има тренд повећања (повећање за +2,6 поена у 2018.), у Србији ниво

иновативне способности привреде остаје релативно низак, што је случај и са већином других привреда. Србија је и вредносно (39,7 поена) и према рангу (56. место) индикатора Способност за иновирањем у 2018. години побољшала своју позицију у окружењу и заостаје само за Словенијом (28) и Бугарском (48), а у рангу је са Румунијом (57). У Србији су сви

индикатори у оквиру 12. стуба остварили боље оцене у односу на 2017. годину. Србија има конкурентске предности у погледу броја међународних ко-проналазака на милион становника, нивоа издатака на истраживање и развој у проценту од БДП и у погледу броја пријављених патената.

Табела 30. Иновације и њене компоненте, ранг

Показатељи	АЛ	Бих	БГ	МА	МК	РУ	СЛ	ХР	ЦГ	СРБИЈА		
										Ранг	Вредност	Удаљеност од лидера по вредности
12. стуб: Способност за иновирањем стуб:	91	114	48	39	98	57	28	63	74	56	39,7	48
12.01 Разноликост радне снаге	24	115	87	139	110	26	75	133	67	53	60,1	22
12.02 Развијеност кластера у привреди	122	105	64	65	108	119	60	130	91	86	42,9	37
12.03 Број међународних ко-проналазака/мил.ст.	78	71	43	26	77	46	25	42	68	41	24,2	76
12.04 Степен сарадње запослених предузећа и универзитета	67	131	68	101	126	109	49	134	59	79	41,8	37
12.05 Научне публикације	124	112	51	33	98	53	43	46	131	66	74,9	25
12.06 Број пријављених патената	85	73	45	31	74	49	25	44	55	52	25,4	75
12.07 % издвајања из БДП за истраж. и развој	97	91	41	26	69	65	15	44	74	42	28,9	71
12.08 Квалитет истраживачких институција	112	85	62	45	98	42	54	57	94	59	3,4	97
12.09: Софистицираност купаца	83	132	76	111	119	116	65	117	72	127	25,6	52
12.10 Број пријављених заштитних марака/мил. ст.	81	91	26	35	51	47	-	44	62	61	69,7	30

Напомена: Зеленом бојом осенчена поља означавају најбоље резултате (лидери), док жута поља указују на најслабије резултате.

Плава стрелица указује на побољшање.

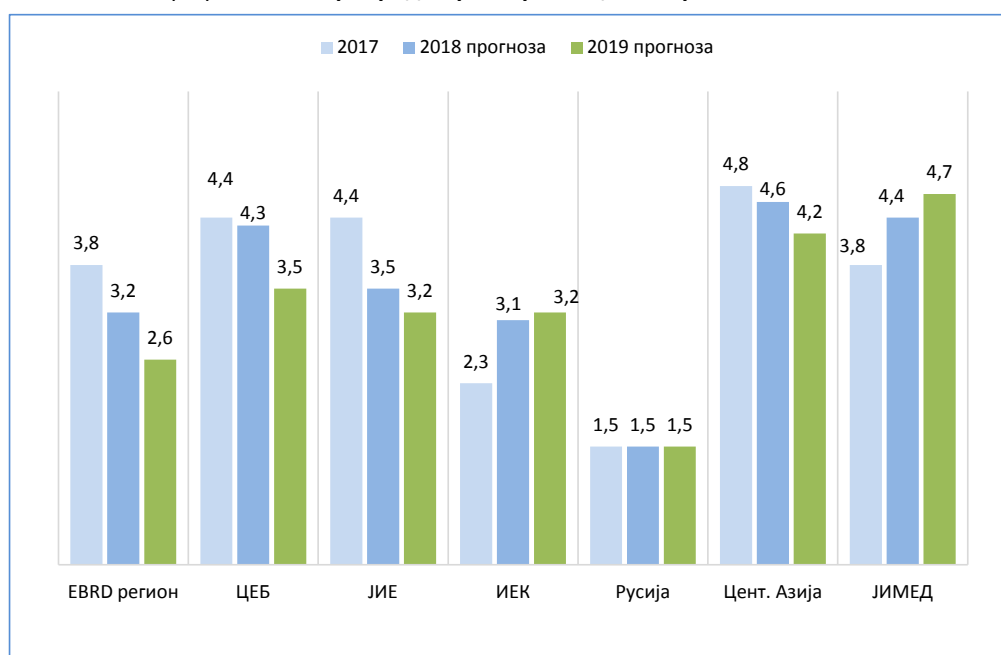
Извор: WEF - The Global Competitiveness Report 2018

2. Прогноза ЕБРД за транзиционе регионе

- За укупан транзициони регион у којем је ангажована Европска банка за обнову и развој (ЕБРД) у новим **Регионалним економским перспективама** (Regional Economic Prospects in the EBRD Regions, November 2018) очекује да ће повећање привредног раста региона у којем је банка активна износити 3,2% у 2018. години и 2,6% у 2019.
- У извештају се наводи да су изгледи у великој мери стабилни у привредама, али да три главна тренда погађају спољно економско окружење региона ЕБРД:

пооштравање услова финансирања за тржишта у успону, ескалација трговинских сукоба и више цене нафте. Распрострањена ескалација протекционизма је главна брига за економије у развоју, с обзиром на трговинске тензије између САД и њених главних трговинских партнера. Безбедносна ситуација на Блиском истоку и геополитичке тензије такође су остали кључни извор ризика за економије у региону ЕБРД.

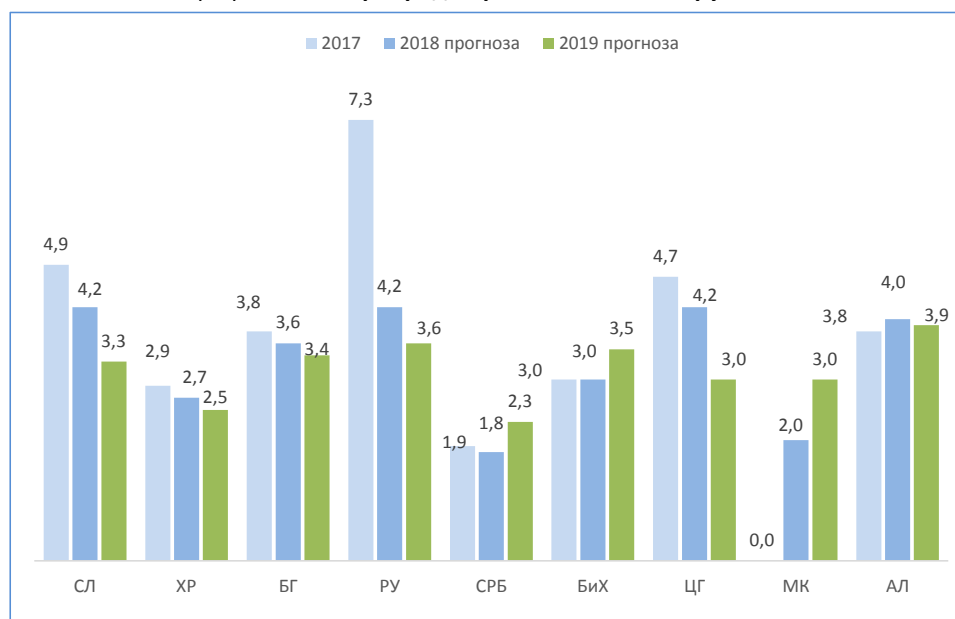
Графикон 14. Привредни раст транзиционих региона ЕБРД

Извор: Regional Economic Prospects in the EBRD Regions, November 2018

- Економска перспектива у региону **Централна Европа и Балтичке земље (ЦЕБ)** остаје и даље релативно снажна. Очекивани привредни раст у 2018. и 2019. износи у просеку 4,3% и 3,5% респективно. Динамична потрошња домаћинства и приватна улагања су надокнадили негативан утицај недостатка квалификоване радне снаге и споријег раста глобалне трговине. У извештају се наводи да је расположивост радне снаге у Пољској опала због старења становништва, ниже старосне границе за пензионисање и мањег учешћа жена због већих социјалних давања. Компензациони фактор у Пољској је био пораст имиграције, углавном из Украјине и Азије. Хрватску у 2018. години очекује раст од 2,7%, како је процењено и у мају, док ће раст БДП Словеније убрзати на 4,2% (+0,2 п.п. у односу на мај). Поверење и инвестиције враћају се у грчку економију која ће расти 2,2% и 2,3% у 2018. и 2019. години, а Кипар наставља свој снажни опоравак после кризе (3,9% и 3,5% респективно).
- ЕБРД наводи да **регион Југоисточне Европе (ЈИЕ)** показује снажан привредни раст и прогнозира повећање за 3,5% у 2018. години и 3,2% у 2019. Србија расте по највишој стопи већ неколико година. Од свих земаља региона ЕБРД је за 2018. годину највише повећао прогнозу раста БДП Србије за 1,3 процентна поена, са 2,9% из маја на 4,2% и Црне Горе за 0,9 пп, на 4,2%. Албанија ће у текућој години забележити привредну експанзију од 4,0% (+0,2 пп у односу на мај), док је пројекција овогодишњег раста за Босну и Херцеговину смањена за -0,3 пп на 3,0% и Македоније за -0,5 пп на 2,0%. Прогноза раста Румуније за 2018. годину смањена за -0,4 п.п. у односу на претходну, на 4,2%, а за 2019. годину је смањена чак за -0,6 пп на 3,6%. Пројекција раста Бугарске је задржана на раније предвиђених 3,6% у 2018. и 3,4% у 2019. години. Поверење и инвестиције враћају се у грчку економију која ће расти 2,2% и 2,3% у 2018. и 2019. години, а Кипар наставља свој снажни опоравак после кризе (3,9% и 3,5% респективно).

Графикон 15. Привредни раст земаља из окружења

Извор: Regional Economic Prospects in the EBRD Regions, November 2018

- Пројекција привредног раста Србије за 2019. годину задржана је на ранијем нивоу од 3,5%. Ризици по пројекције за Србију су уравнотежени и углавном се односе на спровођење реформи предвиђених инструментом ММФ за координацију политике (PCI) и даљим темпом раста еврозоне.
- ЕБРД наводи да је после скромног раста у 2017. години (од скоро два одсто), привреда Србије у првој половини 2018. године забележила експанзију од 4,9% међугодишње захваљујући снажнијој домаћој тражњи и већим инвестицијама. ЕБРД констатује да је задржан тренд опоравка приватне потрошње, док је увоз, с друге стране, наставио да надмашује извоз. Фискални резултати су остали снажни, буџет је у првој половини године и даље био у суфициту, а јавни дуг је опао (на око 60% БДП на крају јуна).
- Наводи се да је Србија у јулу потписала са ММФ 30-то месечни нефинансијски аранжман, Инструмент за координацију политике (PCI), који је фокусиран на фискалне, структурне и институционалне реформе, као и на политике монетарног и финансијског сектора, које су кључне за одржавање тренутне високе стопе раста. Средњорочни изгледи су повољни, али ће зависити од темпа реформи које су потребне за даље побољшање инвестиционе климе, корпоративног реструктурирања и брже реализације великих инфраструктурних пројеката.
- Економије **Источне Европе и Кавказа (ИЕК)** остају на путу опоравка, упркос неким знацима ублажавања раста. Предвиђа се да ће се овај регион повећавати за 3,1% у 2018. години и 3,2% у 2019. години. За интензивнији раст неопходно је да престане интензивирање геополитичких и политичких тензија и регионалне економске околности постану позитивне. Одобравање и примена новог стандарда споразума између Украјине и ММФ помоћи земљи да реши своје краткорочне потребе за екстерним финансирањем и да одржи макроекономску стабилност.
- Предвиђа се да ће раст у **Русији** остати на нивоу 2017. од око 1,5% у 2018. и 2019. години. Према процењеном средњорочном потенцијалу раста, очекује се да ће се подстицајни ефекат виших цена нафте надокнадити негативним економским утјецајем санкција наметнутих од стране САД и ЕУ.
- Изузетак је **Турска**, где су прогнозе смањене у односу на мај (за -0,8 пп у 2018. и -3,2 пп у 2019.) због депресијације лире, која је утицала на поверење инвеститора и на више каматне стопе. Предвиђа се да ће турска економија порасти за 3,6% у 2018. и за 1,0% у 2019. години.
- Очекује се да ће раст у **Централној Азији** бити умерен, са 4,8% у 2017. на 4,6% у 2018. години, што одражава потребу за фискалном консолидацијом и оштар пад производње злата у Киргистанској Републици. Очекује се да ће раст у 2019. години бити умерен, 4,2%, с обзиром на нижи очекивани раст цена берзанске робе.
- Предвиђа се да ће раст у региону **јужног и источног Медитерана (ЈИМЕД)** порасти са 3,7% у 2017. години на око 4,4% у 2018. и 4,7% у 2019. години захваљујући већем доласку туриста, побољшану спољне конкурентности након депресијације валута у Египту и Тунису и одрживом расту извоза.

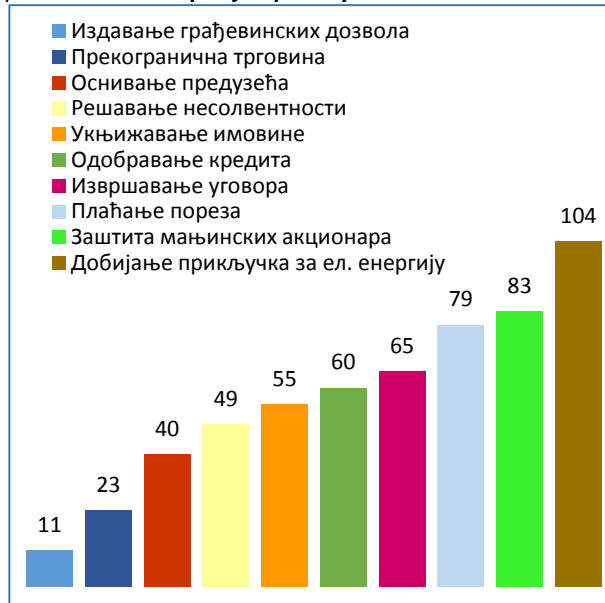
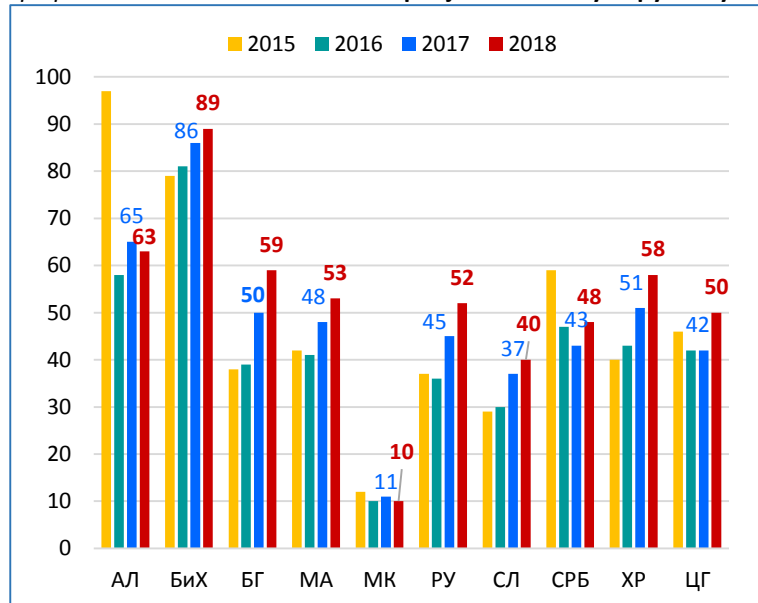
3. Услови пословања (Doing Business Report 2019)

На „Doing Business” листи Светске банке 2017/2018, од укупно ранжираних 190 земаља, Србија је лошије рангирана за пет позиција и заузима 48. место. Главни разлог овог пада у рангирању је бржи напредак других земаља у погледу регулисања свог пословног окружења. Србија је у протеклој години унапредила регулативу и ефикасност администрације чиме је побољшала услове везане за пословање у апсолутном смислу. Број бодова Србије по лакоћи пословања је порастао са 73,32 у 2017. на 73,49 у 2018, што значи да Србија, и поред лошије позиције на ранг листи, смањује заостајање за земаљама са најбољим пословним окружењем.

- На најреномиранијој светској ранг листи држава по **условима пословања** (Doing Business Report 2019, World Bank), Србија је након значајног напретка у периоду 2015-2017. (+16 позиција), у 2018. години лошије рангирана за пет места. Позиционирана је на 48. месту у свету од посматраних 190 држава. Главни разлог овог пада у рангирању је бржи напредак реформи које су друге земље оствариле по питању регулисања свог пословног окружења и унапређења пословања за домаћа МСП.

- У односу на земље у окружењу, које су најдиректнији конкуренти Србије за привлачење страних инвестиција, према збирном индексу који мери услове пословања, Србија је у 2018. са 48. местом превазишла Црну Гору (50. место), Румунију (52.), Мађарску (53.), Хрватску (58.), Бугарску (59.), Албанију (63.) и БиХ (89.). Од држава региона боље услове пословања од Србије имају: Македонија (10. место) и Словенија (40.).
- Од десет области које одређују услове пословања у привреди у Извештају DB 2019, Србија је највећи напредак направила у области *Издавање грађевинских дозвола* (11. место). Спровела је реформу која је олакшала добијање грађевинских дозвола: смањен је број процедура за добијање одобрења за градњу на 11, број дана за добијање дозволе смањен на 106 дана (за 4 дана мање) увођењем електронског система за пријаву, као и мањи трошак те процедуре. Србија је такође побољшала поузданост система катастра применом географског информационог система и олакшала спровођење уговора.

Графикон 16. Услови пословања Србије и земаља у окружењу Графикон 17. Ранг Србије према условима пословања 2018.

Извор: World Bank - Doing Business 2019Извор: World Bank - Doing Business 2019

- У категорији *Прекограничне трговине* Србија је задржала прошлогодишњу 23. позицију на *Doing business* листи.
- Показатељ *Оснивање привредних субјеката* (ранг 40. место) има највећу вредност 92,59. Србија је побољшањем регулативе значајно олакшала

оснивање привредних субјеката смањењем административне таксе за оверу потписа и повећањем ефикасности регистра, чиме је смањено време које је потребно за регистрацију предузећа. За оснивање привредног субјекта у Србији сада је потребно само 5,5 дана у односу на 56 дана пре 15 година, што је 3,8 дана мање од просека за привреде

OECD са високим приходима. Као последица тога, трошак оснивања привредних субјеката је пао на 2,2% прихода по глави становника.

- Србија је у протеклој години унапредила регулативу и ефикасност администрације чиме је побољшала услове везане за пословање у апсолутном смислу. Број бодова Србије по лакоћи пословања је порастао са 73,32 у 2017. на 73,49 у 2018, што значи да Србија, и поред лошије позиције на ранг листи, смањује заостајање за земаљама са најбољим пословним окружењем.

- Према показатељу *Лакоћа пословања (EDBS)* области у којима Србија највише заостаје и у којима су

потребна даља побољшања су: заштита мањинских акционара (56,67), решавање несолвентности (60,78), извршавање уговора (61,41) и добијање кредита (65).

- Најнеповољнији ранг Србија има у области *Добијање прикључка за електричну енергију*, 104. позиција, погоршање за осам места на ранг листи у односу на претходну годину. За прикључење на електромережу је потребно 125 дана, што је знатно више у односу на општи просек од 7,2 дана у привредама OECD са високим приходима.

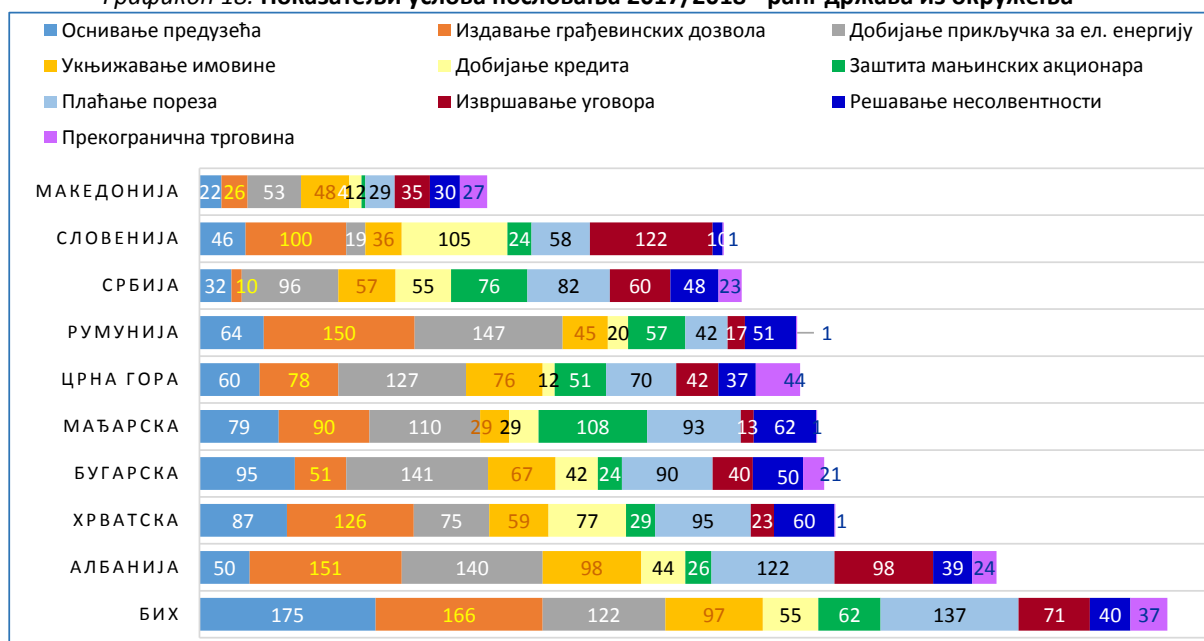
Табела 31. Услови пословања у Србији

	РАНГ (1-190)					Лакоћа пословања СКРП (Ease of doing business score-EDBS), вредност 0-100				
	2015	2016	2017	2018	Промена	2015	2016	2017	2018	Промена (% поени)
УСЛОВИ ПОСЛОВАЊА	59	47	43	48	5	68,41	72,29	73,13	73,49	0,17 ↑
1. Оснивање привредних субјеката	65	47	32	40	8	88,94	91,67	92,57	92,59	0,02 ↑
2. Добијање грађевинских дозвола	139	36	10	11	1	61,47	76,30	83,09	84,42	1,33 ↑
3. Добијање прикључка за ел. енергију	63	92	96	104	8	75,98	69,93	69,97	70,01	0,04 ↑
4. Упис права својине	73	56	57	55	2 ↓	66,95	71,31	72,59	72,60	0,10 ↑
5. Добијање кредита	59	44	55	60	5	60,00	65,00	65,00	65,00	0
6. Заштита мањинских акционара	81	70	76	83	7	55,00	56,67	56,67	56,67	0
7. Плаћање пореза	143	78	82	79	3 ↓	61,87	74,36	74,73	74,75	0,02 ↑
8. Прекогранична трговина	23	23	23	23	0	95,08	96,64	96,64	96,64	0
9. Извршавање уговора	73	61	60	65	5	60,26	61,41	61,41	61,41	0
10. Решавање несолвентности (стечаја)	50	47	48	49	1	58,52	59,66	60,49	60,78	0,29 ↑

↑ раст ↓ пад позитиван негативан

Извор: World Bank - Doing Business (2016, 2017, 2018, 2019.)

Графикон 18. Показатељи услова пословања 2017/2018 - ранг држава из окружења

Извор: World Bank - Doing Business 2019

- Процена Светске банке је да Србија има услова за напредовање у више области које утичу на бољу позиционираност на Doing Business ранг листи, што

охрабрује стране инвеститоре и повољно делује на обим страних улагања.